

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körut 2.
 Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 tözsdéjében. Ujvidéken: Schaffer Péter könyvkereskedésé-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K
 Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Kérelem. Az előfizetési összeg be-
 küldését kérjük mindama előfizetőinktől,
 kik eziránt még nem intézkedtek.

Pénzek és levelek csakis budapesti
 címünkre (Teréz-körut 2.) küldendők.

A parlament munkássága.

A nemzeti munkapárt ujév napján meg-
 jelent **Lukács** László miniszterelnöknél, hogy
 őt üdvözölje. Az üdvözlő beszédre a mi-
 niszterelnök hosszú, tartalmas válaszban
 érintette az aktuális politikai kérdéseket. Az
 elvégzett hasznos munka jóleső tudatában
 önérettel utalt azokra a nagy eredmé-
 nyekre, amiket a parlamenti gépezet nor-
 mális működése biztosított s találoán, az
 érvek erős súlyával jellemezte az ellenzék
 parlamenti sztrájkjának kinövéseit.

Beszédének idevonatkozó része így
 hangzik:

»Nem akarok, t. barátaim, felsorolásába
 bocsátkozni mindannak, a mit végeztünk.
 Csak legyen szabad röviden ráutalnom arra,
 hogy a *véderő törvényeken* és a *honvédségi*
törvényen és az ezekhez tartozó katonai
perrendtartásokon kívül megalkottuk a *pol-*
gári perrendtartás életbeléptetésére vonat-
 kozó törvényt, megalkottuk a *vármegyei al-*
kalmazottak fizetésrendezéséről, a *városok*
fejlesztéséről, az *egyetemek felállításáról*, az
államvasutak külön beruházásairól szóló
 törvényt, megalkottuk a *nyugdíjtörvényt*, a
családi pótlékra vonatkozó törvényt, meg-
 alkottuk a *háború veszedelme* esetén szük-
 séges törvényeket, letárgyalunk *két közös-*
ügyi költségvetést, megalkottuk az *1913. évi*
költségvetési törvényt, és ezzel normális ke-
 rékvágásba hoztuk az állam háztartását, a
 mire *évtizedek óta nem volt példa.*

T. barátaim! Nem akarok további fel-
 sorolásokba bocsátkozni és csak azt kívá-
 nom konstatálni, hogy az én felfogásom
 szerint az a körülmény, hogy az ellenzék
 nem vett részt ezen munkálatokban, bár-
 milyen sajnós legyen is a parlamentarizmus
 szempontjából, meggyőződésem szerint *ezen*
munkálatoknak jóságát nem csökkentü. Nem
 csökkentü pedig azért, mert hiszen tapaszt-
 altuk évek hosszú során keresztül, hogy
 ott, a hol objektív kérdések megfontolásáról
 és tárgyalásáról van szó, ott igen kevés
 érdeklődés szokott lenni. Érdeklődés csak
 ott van, a hol olyan törvényjavaslattól van
 szó, a melyről azt hiszik, hogy emeltyünek
 használhatták, mellyel a *helyzetet megzavar-*
ják és hogy a többséget a maga pozitív
 munkálkodásában *meggátolhatják.* Másrés-
 zről ismétlem, bármennyire sajnálatos legyen
 is az ellenzéknek jelenlegi magatartása, en-
 nek az akciónak, ennek a törvényhozási
 akciónak a *törvényességét, legalitását semmi*
esetre sem csökkentette. Mert az a körü-
 lmény, hogy a *képviselők egy része nem*
akarja teljesíteni képviselői kötelességét, nem
mentheti fel a többséget az alól, hogy meg-
 feleljen annak a *kötelességnek*, a mely reá,
 mint felelős többségre nehezedik és ezen
 többség által szabályok és törvények sze-

rint folytatott működésének legalitását sem-
 miképen sem érinti.»

A miniszterelnök fejtegetéseit zajos he-
 lyesléssel fogadták hivi. Ezek a gondol-
 atok visszhangot fognak ébreszteni az ország
 mindama köreibben, a hol nem a parlamenti
 botrányok iránti beteges hajlamok, hanem a
 komoly alkotások létesítését biztosító sza-
 kaoatlanul komoly munka vágya heviti, lel-
 kesíti a sziveket.

A munkapárt gróf Khuen Hédervárynál.

A nemzeti munkapárt gróf *Khuen Hé-*
derváry Károly volt miniszterelnököt szere-
 tete és becsülése jeléül gyönyörű diszal-
 bummal lepte meg, melybe a munkapárt 4000
 tagja írta be a nevét.

Az iparművészet e remekét e hó 6-án
 nagy küldöttség adta át gróf *Khuennek*, a
 kit báró *Vojnits* István v. b. t. t., a munka-
 párt ügyvezető elnöke eme szép, tartalmas
 beszéddel üdvözölte:

— A volt vezérünk személye és poli-
 tikai elvei iránt mindenkor táplált őszinte
 tisztelet, nagybecsülés és bizalom készlet-
 tek bennünket arra, — mondotta *Vojnits*
 báró a beszéd során — hogy a mai napon
 itt előttem megjelenve visszaidézzük emlé-
 kezetünkbe azon nagy horderejü eseményt,
 midőn 1910. február 19-én kezdeményezé-
 sedre és vezetésed alatt a nemzeti munka-
 párt megalakult és téged, mint a nemzeti
 munkapártnak megteremtőjét lelkünk egész
 melegével üdvözöljük.

A legnagyobb meglepéssel tömörül-
 tünk azon zászló alá, a melyet te kibon-
 tottál és minden tőlünk telhető erővel tö-
 rekedtünk arra, hogy e zászló, a melyre a
tiszta 67-es elvek voltak felírva, diadalra
 jusson, mivel azon szilárd meggyőződésben
 vagyunk, hogy *csakis ezen elvek és eszmék*
mellett bírjuk országunk és nemzetünk jogos
és méltányos érdekeit és igényeit kielégíteni
és érvényre juttatni.

Az ország tulnyomó többsége felis-
 merte elveid és irányod üdvös voltát és
 bizalma a nemzeti munkapártra ruházta az
 országnak a tiszta hatvanhetes elvek alapján
 való kormányzását és vezetését.

Most ismét nehéz és küzdelmes napok
előtt állunk; de bizunk benne, hogy vezére-
ink szigorú elvhűsége és pártunk megdönt-
hetetlen egysége győzedelmeskedni fog az
akadályokon és a felmerült nehézségeket el-
hárítja.

És most engedj meg, hogy azok, akik
 megtisztelő bizalmad folytán alattad rész-
 ben a kabinet tagjai, részben az országos
 nemzeti munkapárt végrehajtó bizottságá-
 nak tagjai lehettek, ezen emléklapokat ma
 az ország összes nemzeti munkapárti szer-
 vezeteinek üdvözlétét tolmácsolva, azon hű
 óhajjal nyujtsák át neked, hogy az azokban
 foglalt nevek hordozói mindenkor, mint ve-
 zérleted idején, a hatvanhetes eszmék őszinte
 hivi és követői legyenek, te pedig mindig
 büszkeséggel gondolhass arra, hogy a hat-

vanhetes nemzeti munkapártot te alaki-
 tottad.

Khuen-Héderváry Károly gróf megha-
 tottan vette át az emléklbumot s ezeket
 mondotta:

— Hosszu közéleti pályafutás után
 nem lehet egy politikusra lélekemelőbb tu-
 dat, mint az, hogy volt egy pillanat, midőn
 a gondviselés jóvoltából szerencsés volt egy
 ország, egy nemzet, hazája nagy többségé-
 nek gondolkozását eltalálni és azt velők
 együtt valóra váltani. Mert hiszen csak
 ezen a címen fogadhatom el némi önértet-
 tel a nemzeti munkapártok elismerését és
 jutalmát, melyet ezen díszes emlékmű át-
 adásával kifejezésre kívántak juttatni. Ma is
 ugy érzem, hogy csakis azon kipróbált ala-
 pokon biztosítható a nemzet jövője és
 csakis Deák Ferenc nagy művén építhető
 fel a nemzetnek Széchenyi István által hir-
 detett és mindnyájunk által annyira óhaj-
 tott nagy, kulturális és gazdasági haladása.
 Midőn csekély erőmet mindvégig ezen ide-
 álokra kívánom szentelni, tudom, hogy
 ebben mindig együtt fogunk érezni és mű-
 ködni, mint ahogy egyebekben is mindig
 a párt céljait kívánom előmozdítani, amire
 részemről épp oly nagy súlyt helyezek, mint
 a hogy életem végéig nem fog hanyatlani
 a hála, azon támogatásért, melyben az or-
 szág munkapártjai, ama nagy vállalkozás-
 ban, melynek hogy szolgálja lehettem, büsz-
 keségemül vallok, részesíteni szivesek voltak.

Az ünnepelt ezután sorra járta a kül-
 döttség tagjait, akikkel néhány meleg szót
 váltott és ismételten megköszönte a lelkes
 ünneplést.

Latinovits Frigyes — főrendiházi tag.

A király borsódi és katymári *Latinovits*
 Frigyes bácsborsódi nagybirtokost a köz-
 ügyek terén szerzett érdemei elismerésüül
 főrendiházi taggá nevezte ki.

Az új főrend a politika terén nem igen
 hallatta szavát, jóllehet úgy ó, mint csa-
 ládja a miniszterelnök intim környezetéhez
 tartozik. Tevékenységének súlypontja in-
 kább a mezőgazdaságra és az irodalomra
 nehezedik. Bácsborsódi birtokain a modern
 gazda fölfogásának megfelelő mintagazda-
 sági elvek érvényesülnek. Az általa követett
 rendszer szinte utmutatást nyujt a felső-
 bácskai gazdáknak.

Irodalmi tevékenységével is növelte ne-
 vének jóhangzását, súlyát. Cikkei, melyek
 évekkal ezelőtt a *»Bácsmegye«*-ben megie-
 lentek, bizonyosságot tettek arról, hogy irójuk
 az irodalom minden berkeiben teljesen ver-
 zált. De különösen a világirodalom terén
 a legalaposabb tájékozottsággal bír.

Uj közjogi méltóságában bizonyára
 fokozottabban fogja kifejteni munkakedvét
 és sokoldalú tudását.

3
 ább
 ost
 os
 nak
 an!
 pik
 ncs
 De
 től
 pon
 nég
 kell
 el-
 pös
 tte.
 a
 ben
 az
 ább
 vag
 ette
 vag
 li a
 szf.
 ve-
 zel-
 ival
 Az
 fir-
 lta-
 em
 s
 go-
 ne-
 gy
 em
 az-
 sá-
 lo-
 rag
 len
 és-
 tte
 za-
 ják
 kát
 gé-
 ja!
 los
 ata
 va-
 ral,
 nek
 ig-
 les
 ok-
 ed-
 te-
 va-
 ék
 ré-
 ál-
 os,
 ak
 ek
 ért
 iz-
 ert
 ü-
 le-
 ra
 la
 ny
 gy
 ik,
 ur
 fti
 ik.
 ilt
 n-
 i-
 el-
 e!
 a-
 ik
 ny
 ii-

— **Dr. Dungyerszky Gedeon orsz. képviselő** azt írják a fővárosi és megyebeli lapok, hogy kilép a munkapártból. Kérdést intéztünk eziránt Dungyerszkyhez, aki személyére vonatkozó eme hirt megcáfolta.

— **Evetovits János orsz. képviselő** a napokban Palánkán volt. Választóinak vezetőit látogatta meg, **Zsigmond** János főszolgabíró, **Márton** István jószágfelügyelő, dr. **Nagy** Akos ügyvéd, **Tripolszky** bácsi és **Zarándy** szilbácsi jegyzők társaságában. Több küldöttséget is fogadott. Köztük a palánkai kereskedőket, kik arra kérték, hasson oda, hogy a kormány az adótörvényeket csak 1 év múlva léptesse életbe, mert a mai válságos gazdasági viszonyok közt károsnak tartják a törvények rögtöni joghatályba lépését. Evetovits megígérte, hogy kérésüket teljesíti.

— **Vármegyei bizottságok kiegészítése.** A legutóbbi vármegyei közgyűlésen az egyes bizottságokba a következőket választották be:

A közgazgatási bizottságba: báró **Vojnits** Istvánt, **Latinovits** Pált, **Zákó** Milánt, dr. **Lebach** Lászlót és dr. **Dungyerszky** Gedeont. Valamennyit 111 szavazattal.

Az állandó választmányba: Dr. **Ellinger** Jenőt Zenta, dr. **Nagy** Akost Palánka, dr. **Szabovlyevits** Dusánt Zombor, **Szemző** Gyulát Zombor.

Az igazgató választmányba: Dr. **Késmárky** Bélát Zombor, dr. **Manheim** Ármint Topolya, dr. **Pasztrovits** Jánost Zombor, **Popovits** Sebőt Zombor, legifj. **Szemző** István Kerény.

A gazdasági választmányba: **Boberits** Milánt Kula, **Dungyerszky** Bogdánt Óbecse, **Dungyerszky** Györgyöt Szenttamás, **Dungyerszky** Istvánt Szenttamás, **Evetovits** Jánost Bács, **Falcione** Lajost Zombor, dr. **Galambos** Pált Óbecsén, **Gayer** Pétert Cservenka, **Kleiszner** Károlyt Ófútat, **Gallosevit** Istvánt Zombor, dr. **Nagy** Akost Palánka, dr. **Pasztrovits** Jánost Zombor, **Popovits** Sebőt Zombor, **Rockenstein** Nándort Gádor, **Szauerborn** Károly Zombor, **Schaffer** Adolfit Szabadka, **Szemző** Istvánt Kerény, **Szutrély** Lipót Bajá, **Schmauz** Endrét Apatin, **Zsupanszky** Lyubomirt Ószivác.

Az egészségügyi bizottságba: Ifj. **Hüttenberger** Károly Torzsa, dr. **König** Somát Kula, **Milodánovits** Simont Szabadka, **Till** Imrét Katymár, **Magyar** Jenőt Szabadka, **Vojnits** András Szabadka, **Ungár** Józsefet Kossuthfalva.

Vármegyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

(Befejező tudósítás.)

Zombor, 1012 dec. 30.

Belügyminister leirata **Regőce** husvizsgálati szabályrendelete felold.

Alispáni előterjesztés a megye szervezetéről és alkalmazottaihoz való jogviszonyáról alkotott új szabályrendelete tárgyában fölterjesztetett.

Alispáni előterjesztés a gyámpénztári szabályrendelet megalkotása tárgyában fölterjesztetett.

Az árvaszéki nyilvántartói állásnak irodatiszti állással való átszervezése elrendeltetett.

A palánkai szolgabírói hivatalhoz kiegészítő munkaerő rendelkezett ki 200 koronával.

Alispáni jelentés a **doroszlói** községi orvosi lak ügyében 1 év alatt gondoskodni kell róla.

A törvényhatósági közutak fenntartásához szükséges kavics fedanyag biztosítására vonatkozó vállalati szerződések jóváhagyás végett fölterjesztettek.

Topolya község közdülő közutjairól készített törzskönyvek hitelesítették.

A vármegyei háztartásnál mutatkozó több kiadásoknak hitelátruházás útján leendő fedezése engedélyeztetett.

A vármegyei levéltárban alkalmazott két ideiglenes díjnok 1913. évre is alkalmaztatik.

A vármegyei árvaszéknél alkalmazott két ideiglenes díjnok az 1913. évre is alkalmaztatik.

Schreiber Gyula felebbezése **Zenta** a városháza építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában hozott határozata ellen. Hat. jóv.

Záhorszki János és társai felebbezése **Bácskeresztúr** Csákány féle közdülőút 3 öl helyett 2 öl szélességhen leendő meghagyása határozata ellen. Hat. jóv.

Cseke Imréné felebbezése **Bátmonostor** községi bába látogatási és működési díjának megállapítása hat. ellen. Hat. jóv.

Hunyady Miklós felebbezése **Bácsbokod**

végrehajtási díjának a végrehajtó részére leendő át nem engedése hat. ellen. Hat. jóv.

Parcsetich Kálmán felebbezése **Felsőszentiván** személyi pótlék megtagadása határozata ellen. Hat. feloldatott.

Huber és **Sucsich** felebbezése **Felsőszentiván** személyi pótlék megtagadása hat. ellen. Hat. feloldatott.

Czelmajer és társai felebbezése a **felsőszentiváni** bába választás ellen. Választás megsemmisített.

Gatti és társai felebbezése **garai** bíróválasztás ellen. Választás megerősített.

Bartulov és társai felebbezése **Hercegszántó** párbér megváltása hat. ellen. Hat. jóv.

Nagy György felebbezése **Hercegszántó** kisbírák és kertész fizetés felemelésének megtagadása hat. ellen. Hat. feloldatott.

Csaca község előjáróságának felebbezése **Hercegszántó** községnek **Gorjanacz** István szállítási költségei kifizetésének megtagadása hat. ellen. Hat. megváltoztatott.

Korbai jegyző felebbezése **Kiskér** népkönyvtári könyvek beszerzése hat. ellen. Hat. felold.

Maixner István felebbezése **Kiskér** rendőrség fizetésemelésének megtagadása hat. ellen. Fizetésemelés elrendeltetett.

Pekter György felebbezése **Regőce** kisbírák fizetésemelésének hat. ellen. Hat. felold.

Hermann Frigyesné felebbezése **Torzsa** község bába működési díjának megállapítása hat. ellen. Hat. felold.

Doszpod György felebbezése **Béreg** rendőrség elhasznált ruházatának visszaszolgáltatása hat. ellen. Hat. megsemm.

Wikkert Henrik községi végrehajtó felebbezése **Nagybaracska** fizetésrendezése hat. ellen. Hat. jóv.

Szungyi és társai felebbezése **Kucora** rendőrség drágasági pótléka hat. ellen. Hat. felold.

Dr. **Feuer** Lipót felebbezése **Mohol** a trachoma helyiség kijelölése és trachomasok mikénti kezelése hat. ellen. Hat. felold.

Dr. **Csomós** Jakab és társai felebbezése **Péterrève** az orvosok trachoma kezelési díjának besznntetése. Hat. megváltoztatott.

Dunacséb munkásbiztosítási díjak fedezete jóv.

Palona kir. kincst. erdei utak bérlete jóv.

Boróc Tifenbach Bálint községi végrehajtó lakbére 200 kor. jóv.

Palona a községi végrehajtó fizetésének telemelése és a r. kath. tanítóknak adandó drágasági pótlék 100—100 kor. jóv.

Palánka Szent István-utca egy részének kiépítése jóv.

Küllöd vasut céljaira megszavazott községi hozzájárulásnak kölcsön útján leendő fedezése jóv.

Óbecse beltéri aszfaltozása és kövezési munkálatok felülvizsgálata és átvétele alkalmával felmerült költségek utalványozása és a kötbér címén visszatartott összegnek a vállalat részére leendő kiadása jóv.

Jánoshalma községi utkaparó szabályrendelet megalkotása jóv.

Ujverbász községben átvonuló törvényhatósági közuton ültetett fák átengedése jóv.

Bácsföldvár tanítók fizetésének felemelése 200—200 kor. jóv.

Bácsföldvár rendőrség rvszére átengedett földhasználat, **Balla** E. Dénes állatorvos fizetés felemelése, **Lovász** István községi jegyző tiszteletdíja, r. k. és g. k. harangozó fizetésének felemelése és a jegyzők ügykörének beosztása jóváhagyatott.

Martonos Hoós Margit féle alapítvány feloldatott.

Martonos vágóhid telepítésének elhalasztása. Hat. megváltoztatott.

Martonos Sztankovits és Zárits mérnökök elleni per jóv.

Bácsujfalu Erzsébet-terre vezető utcának ki- kövezése. Elutasították.

Bácsordas hódás—gombos—kamaristyei utnak a törvényhatósági közutak kálózatába leendő felvétele és kiépítése. Alispánnak kiadatott.

Bogyó Ottó nyug. utmester segély iránti kérelme elut.

Cservenka kérelme a felhőszakadás okozta költségek megtérítése. Elut.

Ószivác, Kula, Ujverbász és **Cservenka** községek önkéntes tűzoltóságainak kérelme a cservenkai felhőszakadás okozta árvíz következményeinek megszüntetéséből felmerült költségeik megtérítése iránt. 894 kor. megtérítették.

Weisz Albert óbecsei lakos segély iránti kérelmét teljesítették.

Sigmond Göntér ósói jegyző kérelme, testvéröccsére ifj. **Sigmond** Gyula nyug. községi jegyző nyugdíjának további folyósítása illetve annak megengedése iránt, hogy a megállapított nyugdíját külföldön is élvezhesse. Engedélyezték.

Stanyor Mihály és társai felebbezése **Kossuthfalva** hordójelző hivatal felállítására. Hat. jóv.

Pollák Igác, ifj. **Döme** Ferenc, **Kopasz** Mihály, **Varga** és **Bálint** János felebbezése **Zenta** r. i. városnak **Kopasz** Mihály, ifj. **Döme** Ferenc és **Varga** János városi képviselőknek ezen jogukról való lemondása határozata ellen. Hat. felold.

Ada és **Mohol** községek felebbezése **Lengyel** József rendőrfelügyelő illetménye tárgyában hozott alispáni véghatározat ellen, ugy mindkét községnek ebbeli határozata ellen **Lengyel** József által bnadott felebbezése, valamint **Martonos** község felebbezése a kérdéses alispáni véghatározat egyik rendelkezése ellen. Alispáni hat. jóv.

Zenta a főgimnázium párhuzamos I. osztályának fenntartása jóv.

Martonos szegényház építése jóv.

Magyarkanizsa a járda szabályrendelet megalkotása jóv.

Alsókabol a hitoktatók tiszteletdíja jóv.

Káty Peravnlya Persza tartozásának leírása jóv.

Káty Csuruski Miklós tartozásának leírása jóv.

Titel eperfaültetési célokra átengedendő földek jóv.

Boldogasszonyfalva a mélykutak kezelése jóv.

Sajkásgyörgye róm. kath. tanulók segélyezése 100 kor. jóv.

Sajkásgyörgye községi orvos segélyezése 1200 kor. jóv.

Zsalya jegyzőnek megszavazott földhasznélvezet jóv.

Nádalya községi orvos tűzifája jóv.

Kleiner Lajos, megyei árvaszéki elnökhelyettesnek kérelme a D. K. B. R. T. zombori fiókjánál viselt igazgatósági tagságának megyei tisztviselői állásával való összeférhetősége. Összeférhetőnek nyilvánították.

Szabó György moholi rendőr segély iránti kérvényét elutasították.

Major József volt moholi községi rendőrfelügyelőnek, **Wild** Lipót újvidéki járási irnoknak, **Stéhli** György ingyenes irodagyakornoknak egyenként 100 kor. segélyt szavaztak meg.

Népház fölvatás Pacséron.

— Saját tudósítónktól. —

Pacsér, 1913. jan. 3.

December 31 én délelőtt 11 órakor folyt le a pacséri Népháznak felavatása díszközgyűlés keretében, melyen résztvett a községi képviselőtestület és előjáróság majdnem teljes számban s a község színe, java, mint hallgató közönség.

A gyűlés megnyitása után a vegyeskar elénekelt a Hymnuszt. **Arany** Gusztáv ref. lelkész, mint a hitelszövetkezet igazgató elnöke ismertette az építkezés előzményeit és lefolyását. A szövetkezet által felajánlott ingyen telken, a kultuszministerium 6000 korona hozzájárulásával s a község által szintén megszavazott 6000 korona hozzáadásásával épült fel a község legdisebb terén ez a falusi kulturpalota, mely legimzozásabb épülete a községnek. Megyénkben az első ilyen kulturhely, hol nemes szórakozást, hasznos továbbképzést, nyilvános olvasótermet, népkönyvtárt talál a község minden rendű és rangu lakosa. Közlebb hozzá egymáshoz az emberek, kívül hagyva minden vallási, nemzetiségi és politikai torzsaikozást. Azon óhajással fejezi be beszédét, hogy legyen ez az épület az egyenlőség symboluma, a tanulni vágyó, hasznos ismereteket kereső százaknak igazi tanító mestere, a kultúra hirdetője és terjesztője.

A községi képviselőtestület és előjáróság nevében **Simon** János jegyző szólalt fel. A Népház felépülésén örömeinek ad kifejezést, méltányolja azt a célt, melyet ezen intézmény szolgálni akar s felhívja lelkes szavakban a jelenlevőket, hogy azt a nemes kulturális célt, melynek hatalmas eszköze ez az épület, mindnyájan mozdítsák elő s községe nevében kijelenti, hogy az is kész támogatni azt minden időben.

Kincses Sándor tanító, képviselőtestületi tag határozati javaslatot nyújt a közgyűlés elé, melynek értelmében a díszgyűlés **Arany** Gusztáv ref. lelkésznek, ki lankadatlan buzgalommal, fáradságot nem ismerő utánjárással, tekintélyének, befolyásának latbavetésével kieszközölte az ingyen telket s a 6000 korona államsegélyt és mindvégig irányítója volt az építkezésnek, egyhangulag és nagy lelkesedéssel szavaz jegyzőkönyvi köszönetet. A határozati javaslat értelmében köszönet szavaztatott dr. **Falcione** Árpád országgyűlési képviselőnek és **Radisits** István min. oszt. tanácsosnak, kik a 6000 korona államsegély kieszközölésével hathatósan előmozdították a Népház felépítésének lehetőségét.

Hajdu Zsigmond tanító, képviselőtestületi tag, a 7 tagu tantestület nevében a közs. képviselőtestületnek nyilvánítja elismerését s köszönetét azért,

hogy erkölcsi és anyagi támogatásával elősegítette a Népház felépítését. A tanítók munkájának betetőzése ez az életre nevelésnek hatalmas eszköze, a továbbképzés, haladás nagyszerű intézménye, melynek szükségét, célját, hasznos hatását majd az utókor fogja hálásan méltányolni. A Szózat elnéklése után, melyet a vegyeskar adott elő, a gyűlés véget ért. Este a *Pacséri Polgári Kör* a Népház összes helyiségeiben jól sikerült Szilveszteri táncvigalmat rendezett.

Megépült hát az első Népház megyénkben, mely az iskolából kikerülteknek alkalmas helyet, eszközt nyújt arra, hogy tovább tanuljanak, ismereteket gyűjtsenek, haladjanak és fejlődjenek; mely int figyelmeztel, buzdit minden községet arra, hogy e nemes célt szolgáló hasznos példát követni: szükség és kötelesség!

Az alispáni jelentés.

Scultéty Ferenc alispán a legutóbbi közgyűlésen terjesztette évi negyedes jelentését, melynek adatai a következők:

Mielőtt évnegyedes jelentése tulajdonképeni tárgyára térne, bejelenteni, hogy dr. *Csernoch* János v. b. t. t. hercegprimással történt kinevezetése alkalmából úgy a vármegye közönsége, mint a tisztikar nevében üdvözölte.

A hercegprimás igen szives hangu levélben köszönte meg az üdvözlést, és örömmel emlékezvén meg a közönség körében töltött kedves napokról s elismeréssel szólván a tisztikarral történt hivatalos érintkezésről, háláját nyilvánította a tapasztalt támogatásért.

Tulajdonképeni jelentése keretében kiemeli a következőket:

Az állami és törvényhatósági közutak a hosszantartó esőzések miatt sokat szenvedtek, különösen a földutak, melyek annyira átáztak, hogy azokon a közlekedés meg volt nehezítve; a közutakon lévő műtárgyak állapota azonban általában kielégítő.

A fentartási kavics szállítása egyes utcaszakaszokon folyamatban volt és részben bizottságilag átvétetett.

A közegészségügy állapota a megye területén eléggé kedvező volt; a kórmozgalom rendes keretében maradt, csak néhány községben mutatott némi eltérést a heveny-fertőző kóroknak a normális létszámon felül történt fellépése által. Észleltettek ezenkívül a légzőszervek különböző bántalmait, ami főleg a beálló nedves és hűvös időjárásnak tulajdonítható, úgy szintén influenza esetek.

A heveny-fertőző kórok közül fellépett:

A *roncsoló toroklob* 33 községben 153 esetben; ebből gyógyult 121 meghalt 18, ápolás alatt maradt 14,

a *vörheny* 29 községben 188 esettel, ebből gyógyult 107, meghalt 43, ápolás alatt van 38,

a *kanyaró* 18 községben 76 esettel, ebből gyógyult 54, meghalt 10 ápolatik 12,

a *hagymáz* 41 községben 240 esettel, ebből gyógyult 172, meghalt 49, ápolás alatt van 19,

a *hökhurut* 13 községben 90 esettel, ebből gyógyult 69, meghalt 9, ápolás alatt van 12.

Előfordult még a vérhas 4 és gyermekbénulás 1 esettel.

A gyógyszerészeti ügyet illetőleg jelentem, hogy a »Szt. Annához« címzett mélykúti gyógyszerész személyes üzleti joga Bodnár Antalról Erdős Gerőre ruházattott át; dr. Kopencz Lajos veprői községi orvosnak a kézigyógyászati jogositvány megadatott.

Az év folyamán megvizsgáltott 76 anya, 29 kézi és 1 fiók gyógyszerész. A gyógyszerészek általában kellő rendben találtak.

Az állategészségügy kedvezőbb volt mint az előző évnegyedben, ivarszervi hólyagos kiütés, juhhimio és rühkór nem lépett fel. A ragadós szájszáj és körömfájás december hó folyamán 1 községben megállapított, a betegség eredete nem volt kinyomozható, a legerélyesebb intézkedések tették a betegség lokalizálására.

Fertőzve volt: lépfenével 6 község, 7 udvar, veszettséggel 4 község, 4 udvar, takonykórral 6 község, 6 udvar, sertésorbánczczal 4 község, 4 udvar, sertésvészszel 12 község, 14 udvar.

A *közbiztonság állapota* a lefolyt évnegyedben kielégítőnek mondható, nevezetesen

Bűncselekmény. Hatóság és hatósági közeg elleni erőszak előfordult 14, kiderítetett 14. Ember élete elleni büntetett és vétség, előfordult 34, kiderítetett 34. Testi sértés, előfordult 361, kiderítetett 360, nyomozás alatt áll 1. Lopás előfordult 405, kiderítetett 349, nyomozás alatt áll.

Megemlítem még, hogy az A. U. 35. §-ának rendelkezéséhez képest az anyakönyvi II-od példányok kezelését a 73. és 74. §§-ai figyelembe vételével megvizsgáltam a kezelést rendben találtam és a már beköthető II-od példányok bekötése iránt intézkedtem.

Végül bejelentem, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok pótválasztása az egész megye területén mindenütt befejeztetett.

Vörös-Kereszt Egylet Futakon.

— Saját tudósítónktól. —

Ujfutak, 1912. jan. 1.

Gróf *Chotek* Rudolfné kezdeményezésére és lelkes buzdítására karácsony másodnapján Ó- és Ujfutak testvérközségek legjobbainak, vallási és nemzeti külömbőség nélkül, óriási részvétele mellett megalakult a *Futak Vidéki Vörös-Kereszt Egylet*. Az alakuló gyűlést annak egybe hívója, gróf *Chotek* Rudolfné nyitotta meg költői ihlettségtől áthatott, kiváló szónoki tehetséggel előadott nagyszabású beszéddel magyar és német nyelven, melyet *Nikolics* István ófutaki gör. kel. szerb plébános tolmácsolt szerb nyelven. Az alakuló gyűlés nagy lelkesedéssel és egyhangú határozattal mondotta ki a megalakulást és ezt követőleg megválasztotta a 36 tagú választmányt.

A választmány saját kebeléből következőleg alakult meg: elnök *Kleiszner* Károly, elnöktárs gróf *Chotek* Rudolfné; I. alelnök Mihálovits Sándor, I. alelnöktárs özv. Illics Istvánné; II. alelnök Himmel Vilmos, II. alelnöktárs Leiszter Anna; jegyző Káffka Károly, gondnok Csorba Jenő, pénztárnok Arday Albin, orvos dr. Stroné Frigyes.

Választmányi tagok: Bene Lajosné, Beiwinkler Ferencné, Hampel Paula, Herdt Józsefné, Himmel Vilmosné, Jovanovics Péterné, Kleiszner Károlyné, özv. Mihálovits Józsefné, Mihálovits Sándorné, Nikolics Istvánné, Reith Mihályné, Siácsi Gáborné, Vuketics Lázárné, — Alexics Zsárkó, Bene Lajos, Dr. Jeleics Dusan, Kühn Mihály, Löwinger Izidor, Nikolics István, Pfeifer Ferenc, Popov Mladen, Popovics D. István, Reith Mihály, Turkovits Zsigmond, dr. Wiederkehr József, Weiser Antal.

A két Futakon és környékén a taggyűjtés oly szép eredménnyel van folyamatban, hogy már eddig is több száz tagja van az egyletnek, mi által annak életképessége már is biztosítva van. Annak virágzását és fejlesztését fenkölt gondolkozásu megteremtőjének minden vallásos, hazafias és humánus célért való lelkesége biztosítja.

Bácsmegeiek viszontagsága Amerikában.

— Saját tudósítónktól. —

New-York, 1912. dec. 12.

Ellis Islandból jelentik hivatalosan:

Együtt érkeztek *Csuurogról* a Nordammal a 30 éves Kalenicz Mladen és 24 éves Rezső fivére, hogy fivérükhöz, Kalenicz Márkushoz utazzanak, Akronba, O., aki a N. Howard Str. 107. száma alatt lakik. Az orvosok Rezső ellen, bal szeméni vakság miatt kifogást emeltek és mivel pénzük is kevés volt, a vizsgáló bíróság kizárta őket. A Menház képviselője megfelelőbbi ügyüket.

A 20 éves Piry György a Kronlanddal érkezett *Apatinból*, hogy nővéréhez, Piry Katalinhoz utazzék Brooklynba, N. Y., aki Sedam St. 228. száma alatt lakik. A nyakmirigyek idült daganata miatt emeltek ellene a vizsgáló bíróság kizárta. A Menház képviselője megkísérli ügyében a felebbezés.

Bajmokról érkezett a Carpatiával az 55 éves özv. Fát Mária, unokájával, a 9 éves Bleili Borbálával, hogy vejéhez, a gyermek apjához, Bleili Ferenchez utazzon Akronba, O., aki a S. High Str. 620. száma alatt lakik. A vizsgáló bíróság visszatartotta őket és az apát egy megfelelő affidavit beküldésére szölyította fel.

A Carpatiával érkezett *Regöczéről* a 33 éves Puhl Terézia az ő négy gyermekével, hogy fivéréhez, Sturgl Jakahoz utazzék Chicagoba, aki az Armoar Ave 4003 száma alatt lakik. Az oda küldött távirat azzal a megjegyzéssel érkezett vissza, hogy a nevezett ott feltalálható nem volt. Az asszonynak egy sógora Puhl Mihály Milwaukeeban, Wis. a Helene Str. 1606 száma alatt lakik és most a Menház képviselője azon fáradozik, hogy ennek révén találja meg az asszony fivérét, ami ha nem sikerülne, valószínű, hogy a vizsgáló bíróság ki fogja zárni az özvegyet, aki neveletlen három gyermekével terhére válhat a jótékonyagnak.

H I R E K.

A lovag ur.

Irta: Trischler Józsefné.

(3.)

— De ez még semmi, — folytatta tovább érdekes felfedezését a derék mester, — most gyerünk beljebb a titkokba. Lássuk a »gyáros« apóst! Nekem igen feltűnt, hogy a lovag urnak mostanában nagyon harapós, rossz kedve van! Jól tudjuk, hogy ilyen hangulatok akkor lepik meg, ha pénze nincs. Rossz kedvű, ergo: nincs pénz. Ha nincs pénz nincs hozomány sem. De ha ettől el is esett, ott van még a kikürtölt apanage! De ez sincs. S ha mindezekből hoppon maradt a lovag ur, legvégsőképpen ott van még a gyáros após, akinek mindenesetre van és kell legyen szere, ami a lovag ur desperat kedvét elűzze. És ha desperat: nem is gyáros a t. após ur! Ezt meg kell tudnom.

E bevezetést újabb nevetési roham követte. Ez jónak ígérkezik, halljuk tovább. Csupán a tisztelendő uram nem vett részt a nevetésben sőt láthatólag kellemetlenül érintették ezek az épületes felfedezések. A mester folytatta.

— Valahol hallottam már erről egy újabb verziót, hogy az após bádigos mester s a lovag ur disponált kedélye e hirt majdnem elhittette velem. Forrasztó mű gyáros — mondotta a lovag ur annak idején — és ez némileg megközelíti a valóságot, ha bádigos mester. Az is forraszt. Tehát — mondá a mester az újból kitört nevetés után, — ezt meg kell tudnom. Ürügyet eszeltem ki. A napokban Pestre utazásom alkalmával egy elhasznált kávéöntőt vittem magammal. Az após lakását tudtam. Ha bádigos mester, a firmája künn fog lógni. A kávéöntő megcsináltatása ürügyével ezt megtudhatom. De firmát nem találtam künn. Bementem hát a házmesterhez s érdeklődöm az illető iránt, amire azt a felvilágosítást kaptam, hogy azok tényleg itt laknak a negyedik emeleten és gyári munkás az após egy újpesti gyárban. Ez tehát a tiszta igazság, nem pedig a lovag ur fellengős meséi. Így érthető aztán az elmaradt busás hozomány stb. járandóságok nem létezése s egyszerűen világos a lovag ur állandó harapós kedve is. Ime a lovag ur házasság történetének valódi képe. Minden egyes mozzanata jellemezi őt csalhatatlanul.

Hosszúra nyultak az arcok a meglepetéstől s valami megnevezhetetlen benső undor tette komollyá az előbbeni nevető kedvet. Rút, visszatartó undor, amidőn egyenkint lehullani látják a lovag ur alakjáról az önfestette himes takarókat s kibukik alóla az igazi kép teljes meztelenségében: az emberi becsület legprimívebb bitorlója! A mester még tovább beszélt.

— A pletykaműveleteit már tudjuk hivatalos intricáival együtt. Ez utóbbinak lett az áldozata az a hivatalnok társa, aki neki ugyszólván a hivatalban a totum factuma volt, aki szaktudásával, szorgalmával az ő hanyagságait pótolta és akinek házában sok barátságos órát eltöltött, vendégszeretetet élvezve. De ez a sikere szégyenletes dicsőséget hozott neki azon csattanó pofonokban, amit a megsértett nőtől kapott. Pletyka kedvének ez méltó jutalma volt s annál szégyenletesebb, hogy ezeket a korcskinövéseket: az elvakult gögőt, büszke hengegést női kezek törték le. Most hengeghet, most pletyázhat tovább!

— Végül pedig összegyűjtve ezeket a konkrét tényeket, levonva belőlük a levonadókat, megállapíthatjuk a lovag ur lovagi becsületét... Nos, kedves tisztelendő atyám elég adataid vannak véleményed megcáfolására? Hiszed-e még ezek után, hogy a lovag ur megsértett becsületéért sikra fog szállni?

— Igen, én mégis hiszem, — felelet a tisztelendő ur rövid és komor hallgatás után, — mert ezt, bármilyen elrugaszkodott legyen is a becsülettől, tennie kell!

— Hány óra, — kérdé élénken a kiérdemült tanítómester. — Négy. Még egy rövid óra van hátra, ami meghozza állításom igazságát. Ha ez az óra eltelik anélkül, hogy a lovag ur intézkedne becsületügyében, betelik a huszonnégy óra és azután elkésett mindennel.

— Amint látom ti mind azt szeretnétek, ha elkésne, — szóló rosszalón a tisztelendő ur — ez káröröm és nem szép tőletek. Felebaráti szeretetre tanít a vallás s ti ezt megtagadjátok.

— Micsoda a!? — pattant föl a kiérdemült mester, — talán mindjárt missióba kellene mennünk, az emberevők közé, hogy a vallás tanának eleget tegyünk és felebaráti szeretetből fel is koncoltassuk magunkat. Ez ép hasonló lenne! Egy embert, tele rut hibákkal tüntessünk ki barátságunkkal, ezzel a saját becsületünket dobjuk oda, amit ökelme felkoncolna okvetlenül. Hanem te nem engedsz a tiedből, hát még adok egy utolsó vágást erre, ami remélem ki fog jözni!

tani bibliai balgaságból. Ugye te feltétlenül uriembernek hiszed a lovag urat? Igen. Jó. Mert ő így mondta s neked ezt okvetlenül el kell hinned. Tehát halld az uriemberhez méltó eljárást. Ha egy gentleman egy nőről pofont kap, mit tesz az akkor? Szépen megfordul és a férjtől kéri ezt számon. De nem így a te lovag urad! Egy ordináre duhajkodó módjára a kapott pofonokat vissza akarta a nőnek adni s birokra kelt vele. Hallottál már ilyent? Ugye nem! Nohát kedves barátom ez győz meg engem arról, hogy a te lovagod nem fog a férjtől elégtételt kérni, mert nem kérhet, mert egy férfi, aki nőre emeli a kezét, az a lovagiasság határait durván átgázolja s így nem is méltó arra, hogy az esetleg kérendő elégtételt megkapja.

— Helyes, úgy van, szólottak mind, csak a tisztelendő uram bámult ijedten a beszélőre. Kicsit gondolkozott, aztán hirtelen elhatározással felállva mondta:

— Most elmegyek a lovag urhoz s megtudom tőle a szándékát. Ki tart velem? Gyerünk azonná.

Valamennyien csdálkozva nézték a pátert, de az nem zavartatva magát, utnak indult. A kiérdemült mester kísérte. Nehány pillanat alatt a lakáshoz értek, ahol egy gyanakvó arcú nőcseléd nyitott ajtót előttük s kérdésükre papagáj módra felelt.

— Kérem a nagyságos ur beteg nem lehet hozzá bemenni.

A kiérdemült mester gúnyosan mosolygott a tisztelendő urra, aztán a lányhoz szólt.

— Menjen csak mondja meg a tekintes urnak, hogy mi óhajtunk vele beszélni.

A leány habozva huzódott az ajtó felé. Rátette kezét a kilincsre, de amint be akart lépni, az ajtó belülről hevesen visszacsapódott s hallani lehetett amint valaki bezárja. Az érkezők nem tájítottak. Bekopogtak az ajtón s nevének szólították a lovag urat. A hetedik szólításra szólt ki egy szepes hang: ki az?

— Mi vagyunk pajtás, nyisd ki az ajtót beszélni akarunk veled — szóltak kívülről.

— Mit akartok, ki küldött?

— Senki, — az ügyedről akarunk beszélni veled!

— Nem, velem nem lehet beszélni, nem hallgatok meg senkit, nem vagyok itthon senkinek, nem, csak távozzatok, — kiáltott az ideges hang belülről.

A kiérdemült mester majd eldült nevetésben. A tisztelendő ur még egy kísérletet tett.

— Baratom, jó szándékkal jövünk. A becsületügyed elintézésében óhajtunk a segítségedre lenni, — mi a szándékod, mert az idő már rövid. Ha kívánod mi rendelkezésedre állunk.

Erre kétségbeesetten ordított ki a lovag ur hangja.

— El innen üldözők, — semmi közötök, nekem nincs semmi ügyem, — távozzatok nem akarok semmit és senkit!

Mindketten bámulva néztek egymásra.

— Menjünk, — mondta leverten a tisztelendő ur, — itt nincs mit keresnünk. Hosszu orral érkezett haza a társaság közé s megadással nyújtá kezét a kiérdemült mesternek, — igazad van barátom, igazatok van mindnyájatoknak, tévedtem, meggyőztetek. A lovag ur csakugyan nem méltó a nevére, a mi barátságunkra, de annál méltóbb a kapott pofonokra s egyuttal a mi megvetésünkre.

— Spongyát rá! Elparentáltuk! ...

A betyárvilágból.

Irta: Del Toró

Híres betyár volt az Aiföldön Zöld Marci. Akkor még Ráday keze nem működött a szegedi »Csillagbörtön« fenekén, akkor még nem szívták a betyárok százával is a penészes levegőt. Csak a vármegye katonái, meg a csendbiztosok hajkurázták akkor még a futóbetyárokat, kik között nem egy akadt, akinek a lelkét országgraszáló rablógylósság terhelte. Ha véletlenül elfogtak egyet a bandából, az a többiért is keservesen megszennvedett. Mert a csendbiztos vaskeze, meg a melléje adott pandurok, vagy a vármegyei hajduk olyan kinzást vittek véghez a szegény rabokon, hogy azok szinte hangosan imádkoztak, hogy minél előbb váltsa meg őket kinzó kezeikből a megváltó halál.

A tüzes tapló a fülben, a koponyaszorítósvas gyűrűvel, a meztelen lábtalpak vasalása tüzes va-alóval, az eleven hus szurkálása a kéz és láb ujak körmei alatt hegyes árral, a hatágu ólombütykös ostorcsapások a hason stb. még csak a szelidebb kinzó eszközök közé tartoztak. Volt is nem egy szegény legény, aki az elviselhetlen kinzások alatt még azt is megvallotta, a mit életében soha el nem követett, de akadt olyan keményfejű is, aki csak felszisszent, vagy

felordított a nagy fájdalomában, de vallani a világot se vallott egy szót se.

Zöld Marcinak a bandája mindössze négy öt elszánt legényből állott, hanem ezek válogatott vitézek voltak. Nem félték se a csendbiztostól, se a panduroktól. Vakmerően raboltak mindenfelé. Nagyon fájt a csendbiztosnak a foga rájuk, de a betyárok is szerették volna a csendbiztosot egyszer a kezükbe keríteni, mert tudták róla, hogy nem ismer kegyelmet és a legiszonyubb kinzásokkal akar a szegény legényekből valamást kicsikarni.

De hát ezt a forró óhajtásukat siker nem koronázhatta, mert mindig ők voltak az üldözöttek, az üldöző meg a csendbiztos egy farka hajduval, pandurral.

Zöld Marci a »Sumárban« huzta meg magát a bandájával. Ez az erdő három-négy falu határába is kiterjedt. Ott volt a bevehetetlen váruk. Onnan jártak rablókalandokra a közeli tanyaakra, sőt ha a szükség úgy parancsolta, betörték a falvakba is. És ha rajtukütköztek a tanyaásgazdák, vagy a falubeliek, nyilsebesen nyargaltak vissza tüzes paripáikon a sumári erdőbe. Ott a paripáikat becsapták az erdőbe, ők maguk pedig szétbujdostak a menhelyükre. A sűrű bokrok és százasodó fák csakhamar eltakarták őket az üldözők szeméi elől. Itt már ők voltak az urak, ide már nem merete követni őket senkise, mert a »halál magja« vigyorgott volna reá.

Ennek az erdőnek susogó bokrai sok titkot takartak el örökre. Hát Szilaj Pista is a bandához tartozott. Delitermetű, szép szál legény volt. Sudár, minta jegenye. Valamikor juhászbojtárkodott a mátéházi uraságnál. Ott szerzett magának szeretőt is a kaczkias menyecskek közül. Ezt a szeretőt megtartotta betyár korában is. A vakmerőségig bátor volt Szilaj Pista. Herkulesi ereje olyan könnyen bánt el őt-hat emberrel, mint a forgószelel a száraz falevélel. Mikor pedig a szeretője: Julis asszony a mátéházi pusztáról a közeli városba huzódott be szolgálatra, azt a vakmerőséget is megtette a szerelmes betyár, hogy sötét éjszakák idején, álruhában beporoszkált a városba a szeretőjéhez. Egy őszi vásár alkalmával fényes nappal tetette meg a veszélyes utat, hogy »kalárist« vásároljon Julis asszonynak. Már majdnem sikerült neki a vásár, mikor valaki aki egyszer Szilaj Pista »betyáros barátságát« már élvezte a sumári erdő tövében és csak a véletlen mentette meg az életét — fölsírmerte az álruhában is a zsványt. A vásáros nép, meg a hajduk egy pillanat alatt körülfogták a hetyke betyárt, a másik pillanatban pedig már hurokban volt Szilaj Pista keze-lába úgy, hogy nem maradt ideje a kétszövű pisztoly után nyulni, hogy az árulóját, vagy önmagát agyondurantva. Mérgében akkorát káromkodott, hogy az ég is elsötétült tőle, de hiába volt minden. A komiszárius intett a hajduknak, azok pedig megfogták a magával tehetetlen embert és vitték a kóterba. Itt aztán megkezdődött a vallatás minden kigondolható kinzással. Maga a csendbiztos vezette a vallatást. De hiába volt minden inkvizíció, Szilaj Pista makacsul hallgatott.

Nem lehetett belőle egy árva szó se kicsikarni. Pedig a híres Bandi csendbiztos nagyon szerette volna tudni, hogy merre vette az utat a banda többi tagja. De Szilaj Pista hallgatott, legfeljebb egyet szisszent, ha a fájdalom a szívébe nyilallott. A társait el nem árulta volna, ha mindjárt elevenen húzták volna is nyársba.

Igy tartott ez néhány napig. Mikor a csendbiztos látta, hogy semmi eszköz se használ, békében hagyta a kinzásoktól megnyomorított zsványt, hogy pihenje ki magát. Még az öröknek is megtiltotta, hogy csak egy szót is váltsanak vele. Csak egy száraz kenyeret, meg egy vödör vizet állítottatott be a kóterba. Azt mondta:

— Magába száll majd néhány nap mulva és a fájdalom terhe alatt vallani fog. Akkor aztán kézre kerül a banda és szép temetést rendeznek a hollók.

De nagyon csalódott. A megkínzott legény, mikor észrevette, hogy nem törődik vele senki se, gyanakodni kezdett. Gondolta, hogy ez megint valami fogás akar lenni. Aztán lassan, nehogy a falak is meghallják, azt mondta:

— Ettől nem vásik a fogatok! Mikor pedig egészen biztonságban érezte magát, felbontotta éles fogaival a zsinóros dolmánya szegélyét, kivette belőle a bevarrott finom acélszellőt és nekidűlt a munkának. A börtönablak vasrácsa úgy engedett az éles reszelőnek, mint a puha vaj. Szilaj Pista alig várta a sötét éjszakát. Akkor aztán minden erejét összeszedve, kimászott a nyirkos börtönből és egyenesen a szeretőjéhez vánszorgott.

Mikor bezörgött a kis ablakon, Julis asszony megrémülve kiáltott föl:

— Szent Isten! Hát kendet mi lelte?

Szilaj Pista leintette a szeretőjét a kezével és szinte sugva mondta:

— Hallgass asszony. Most nincs idő a beszélgetésre. Csak kocsit hamar, hogy tovább jussunk.

Julis talált hamarjában valami jó embert, aki a sötét éj leple alatt kifuvározta őket a sumárba.

Mikor megérkeztek, Zöld Marci alig akart hinni a szemeinek. Azt mondta:

— Te vagy, Pista fiam?

— Én volnék, vagy mi?

— Hát bajod eseted?

— Bajnak nem baj, csak szöröncsétlenség.

— Talán valami nyavalya lepött meg?

Kérdezte a vezér, mert látta, hogy az egykori daliás legény nagyon el van csigázva.

— Nem a'.

— Hát mi történt?

— A komiszárius vendége voltam.

— Elfogtak?! — szaladt ki a szó önkéntelenül a vezér száján.

— Ugy hozta magával a sors.

— Oszd ő kinzott meg ilyen embörtelenül?

— kérdezték a pajtások.

— Hát ki más?

— Hogy az ördögök marcangolják szét a bűnös lelkét! — ordították valamennyien.

A vezér még hozzátette:

— Ezt nem viszi el szárazon a kutyaajt!

Aztán kiadta a parancsot, hogy jó buvhelyen lesbe kell állni. Mert az bizonyos, hogy Szilaj Pistáért földülják a sumári erdőt, ha napfényre kerül a dolog.

* * *

Mikor a komiszárius karmadnap estefelé benyitott a kóterba, majd hanyatt vágódott. A megkínzott betyárnak hült helye volt. Az már a Sumár sűrűjébe heverészett, puha gypágyon. A többiek egyegy hatalmas fatörzs mohos oldala mellett vetek maguknak hadállást és várták a »hóhérokát.« Az erdő sűrűségéből a betyárok jól láthatták az erdő felé közeledőket, de a szürke, poros országutól a »Sumárba« belátni még sas szemmel se igen lehetett a lombkoszorúta magas bokroktól, a sok giz-gasztól és az óriási faágaktól.

Hát Zöld Marci meg a Bandája jól számított.

A csendbiztos a legényeivel lóra kapott és száguldott a Sumárnak. Aztán kiadta a parancsot ő is a legényeinek:

— Te erre, te arra, te meg amarra kerülsz az erdőbe. Értitek?

— Igen is — mondták az emberei.

— Az egész bandának még ma hurokra kell kerülnie.

— Ha az Isten is úgy akarja, meg lesz, — kockáztatta meg a szót egyik hajdu.

— Én akarom! — mondta villámló szemekkel Bandi csendbiztos.

A legények ismerték a komiszárius vad, ellenmondást nem törő természetét, hát tovább nem is ellenkeztek. Sarkantyuba vették a lovukat és mentek az erdőnek. Bandi komiszárius két megtermett legénynyel az országuton haladt az erdő felé. Azt azonban kifejejtette a számításból, hogy lovas az erdőbe be nem hatolhat, mert a süppedő homokban szűgyig merül a lovával.

Szép holdvilágos este volt, ami a betyárok-nak igen kedvezett. Ők az erdőből tisztán kivették a közeledő veszedelmet. Mikor pedig csak egy puskalövésnyire voltak tőlük az üldözők, a duplacsövű fegyverek lángnyelve világította meg az erdő sötétjét. Egy egy dördülés és Bandi komiszárius jajszó nélkül, véres fejfel bukott a homokba, a két legényével együtt.

A többiek az üldözést abbanhagyták, a betyárok pedig az erdő sötét leple alatt elmenekültek más vármegye határába. Ők nagyon jól ismerték az utat mindenfelé.

* * *

A gőz és villany korszakában a sumári erdőt kipusztította a vas hatalma. A zsványok menedékhelye eltűnt a föld színéről. Később valamelyik rozoga csárdában húzták meg magukat a kaczkias csárdásné árnyékában. Mikor pedig onnan is kiszorították őket a csillogó zsandár-fegyverek, ki az akasztólan, ki meg a börtön-pizkos porondjan lehelték ki a gonosz lelkét.

Mert hát ilyen a betyár élet.

Képváltozások.

I.

Éjjel volt. A sötétség fátyolként ráterült a városra. Minden kihalt. Csupán a hatalmas gyárban volt világosság, egyedül ott működtek a hatalmas gépek.

Betekinttem. Láttam, hogy a munkások legtöbbször nő: fiatalok, öregek vegyest. Arcukon az életunalom, a fáradtság ült. Látszott, hogy nagy nehézséggel hordozzák az igát; hogy elégedetlenek a sorsral, amely egyiknek jólétet nyújt, másiktól meg még az éjszakai nyugodalmat is elveszi.

II.

Szegényesen butorozott szobában ül a gyárból hazatért, agyongyötrött, kimerült nő. És mit csinál? Huzza tovább az igát, hordozza tovább keresztjét: végzi a házidolgokat. — Történi mindez szeptemberben.

Néhány hónap múlva, ha betekintünk a gyárba, egyik női munkást már nem látjuk ott; viszont ha a szegényes szobácskába kukkantunk be, ott egy sovány, kiaszott alakot látunk az ágyban feküdni. A szegény gyári munkásnő az. Egyedül van. Családja munkában tölti idejét.

III.

Gyászokosi áll meg a munkásnő házánál. Gyásznép gyülekezik össze, hogy elkísérjék utolsó útjára azt, akit tönkre tett a sok dolog, halálba vitt a gyárakban divó éjjeli robot.

Néma a gyásznép. Csak szemükbe lopózik egy-egy könnyecsepp. Egyébként fásultak. Hisz maholnap reájuk is kerülhet sor. Egyikük se huzza sokáig az igát a halálgyárban.

IV.

A képviselőházban vagyunk, hol nagyban folynak a tanácskozások a kereskedelmi költségvetésről. Hallgatom. Schol egy szó se hangzik el a női páriák érdekében. Már éppen távozni akartam. Ekkor odaszólt szomszédom.

— Ne menjen kérem.

Lesz még egy beszéd. Hálás tehetséges képviselője mondja. Az a munkások őszinte barátja, s lehetséges, hogy annak beszédében megtalálja azt, amit a többiek kifejezettek.

Vártam. Egy rokonszenves, kellemes külsejű fiatalember, Hegedüs Kálmán kezdett beszélni. Már kezdetén megnyilatkozott, hogy törődik a munkásság sorsával, s végül nagy meglepetésemre a következő indítványt terjesztette elő:

— Szükségesnek tartom, hogy a nők éjjeli gyárimunkája betillassék. Ezután kifejtette az okokat az indítvány törvényerőre emelkedett.

V.

Éjjel van s hasonló sötétség, mint első sétám alkalmával. Utam megint a gyárak előtt vitt el. Betekintettem. Nem láttam ott már életunt nőket. Erőtlen, jó fizetésű férfiak vidám dal között munkálkodtak. A nők ezalatt otthon pihentek s áldják azt, aki megváltotta őket a szenvedéseiktől s lehetővé tette, hogy legalább éjjel mentesek legyenek a gyári robottól.

Bálint Lajos.

Lapunk vezére, Latinovits Pál ny. főispán, orsz. képviselő a vármegyei közgyűlésről Budapestre jövet oly erős influenzába esett, hogy napokig 39 fokos lázban feküdt. Most már elhagyta az ágyat, de kezelő orvosa utasítására még néhány napig a szobában kell maradnia.

Véglegesítés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Röder Károly és Gutwein Ádám, cservenkai iparostanonciskolai tanítókat, ezen állásukban véglegesen megerősítette.

Baja város polgármestere, dr. Hegedüs Aladár a napokban visszaérkezett hónapokig tartott szabadságáról.

Béregiek Latinovits Pálhoz. A béregi gazdák közül sokan keresték föl újévi üdvözlőkkel Latinovits Pált, a kerület orsz. képviselőjét. Közös levelet is intéztek hozzá, melyben szeretetöknek és bizalmuknak meleg hangon adtak kifejezést. A levelet az alábbiak irták alá: Schochter Mihály, Heffeli József, Kammerer Konrád, Praschinger János, Waltman Ádám, Heinfeld Antal, Bedekovits Antal, Bösz Fülöp, Kammerer György, Keller Ádám, Follmer József, Hettich Konrád, Wagner Lőrinc, Wülfi Márton és Schmidt Jakab.

Uj ügyvéd Zentán. Dr. Resch Károly Zentán a napokban ügyvédi irodát nyit.

Házasságok. Pacher Rezső cs. és kir. százados eljegyezte Schmausz Margitot, Schmausz Endre ny. főispán leányát.

Dr. Schilling Mihály katymári ügyvéd eljegyezte Héger Arankát.

Dr. Krizse József szabadkai rendőrkapitány eljegyezte Kollár Ilonkát Bajmokon.

Szokolay Andor kisvárdai társulati mérnök eljegyezte Vissy Izidórá, néhai Vissy József főszolgabíró leányát.

Spitzer Sándor zentai magánhivatalnok eljegyezte Lázár Margitot Balassagyarmaton.

Redner Jenő szabadkai mérnök eljegyezte Bán Ilyt dr. Bán Lajos szabadkai ügyvéd leányát.

Dr. Pap Sándor ujvidéki ügyvéd eljegyezte Neumann Elizt Pécsent.

Kovács Antal szabadkai vasuti tiszt eljegyezte Szabó Mariskát.

Boros Péter zentai kereskedő eljegyezte Krebsz Gyöngyönt.

Harder János eljegyezte Klinger Izabellát.

Schiffer Béla eljegyezte Hullman Katót.

Dr. Tomaschof Miksa zsoinai ügyvéd eljegyezte Róth Magdolnát, özv. dr. Róth Leoné leányát Palánkán.

Ungár Simon Paksról eljegyezte Pollák Saroltát Zentán.

Grüner Gyula apati tanító eljegyezte Adrián Anna tanítónőt Szabadkán.

Dr. Török Béla szabadkai orvos eljegyezte Deutsch Ellát Szabadkán.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát Szabadkán.

Az ujvidéki törvényszékhez az igazságügyminiszter dr. Buday Kálmán szegedi törv. joggyakornokot jegyzővé nevezte ki.

Uj ügyvéd Baján. Dr. Dely István Baján Deszkás-utca 13 sz. a. ügyvédi irodát nyitott.

Káplánok áthelyezése. Az érseki hatóság a következő káplánokat áthelyezte: Drozdik Imre Bajáról Kalocsára, Péchy Béla Zenta sz. István plebániáról Bajára, Horváth Gyula János-halmáról Zenta sz. István plebániára, Kuczka P. Pál Péterrévéről János-halmára, Kvanduk János Bácsszentivántól Péterrévére, Dupp Bálint Gádorról Bácsszentivánra, Kopping Gáspár Bácskertesről Gádorra, Sziget József ujmisést Nemesmiliticsre küldte káplánnak.

Dr. Sági Samu jutalomdíja. Dr. Sági Samu zombori járásorvos néhai dr. Pávlovits Simon elhunytá óta intézi a vármegyei főorvosi ügyeket. Helyetesi minőségben szakadatlanul egyszerűtettel és nagy szaktudással teljesíti főadatát. Erdemeit a vármegye méltányolván, részére 300 kor. jutalomdíjat szavazott meg.

A megyebeli hírlapirodalom köréből. A Zomborban megjelenő »Bácska« felelős szerkesztője január 1-től dr. Türr Aladár zombori ügyvéd, az ottani ügyvédi kar egyik tehetséges és rokonszenves tagja.

Hódságon »Hódsági Ujság« címen január 1-én új lap jelent meg. Szerkesztője dr. Trischler Aladár hódsági ügyvéd, az ottani munkapárt agilis vezetőtagja.

Ujévi üdvözlések megváltása Ujfutakon. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter jóváhagyásával Ujfutak községe által létesített magyar nyelvterjesztő alaphoz való befizetéssel az ujévi üdvözlések küldését megváltották: Arday Albin, Beivinkler Ferenc, Bene Lajos, Csorba Jenő, Czihó Ede, Ddezsál László, Fekete József, Galamb Fevenc, Gador Ignác, Grünhuth Dezső, Helfrich János, Himmel Vilmos, Huber Ottó, Kaffka Károly, Karaszek Károly, Kleisner Károly, Kohn Ignác, Leiszter József, Lövinger Izidor, Majsch Oszkár, Mihálovits Sándor, Nagy Gábor, Ott Vitályos, Pacsú János, Pfeifer Ferenc, Reith Mihály, Sánta József, Schäffer Gusztáv, Schmidt Péter, Schreiber Béla, Schrenk Károly, Schrenk Mátyás, Schwart Mór, Stroné Frigyes dr., Szabó Antal, Szabó Gyula, Szabó Lajos, Szentandrás Lajos, Szeitz István, Turkovits Zsigmond, Várkonyi Jenő, Wachtler József, Weizer Antal, Wiederkehr József dr., Özv. Wiligorsky Jánosné, Wiligorsky Ferenc, Zarathy László, Zitterbart Dezső, Zwick Károly.

A Dmke zombori alkotásai. A Dmke Zomborban nagyobbzabásu kulturális és humánus intézményeket óhajt létesíteni. A költségekhez a vármegye támogatását is kérte. A kérelmet bőkezűen teljesítették, amennyiben a vármegye erre a célra 50,000 koronát szavazott meg.

A felsőkaboli hitfelekezettek segélyezése. Felsőkaboli község a gör. keleti hitközségnek 10,000, a róm. katolikusnak 1500, az izraelitának 500 kor. segélyt szavazott meg. A vármegye e határozatokat jóváhagyta.

A zombori törvényszék köréből. Az igazságügyminiszter Wolf János zombori törvényszéki telekkönyvi betétész. szakdíjnokot Kalocsára irnokká nevezte ki.

Tanárok előléptetése. A vallás- és közokt. miniszter Dzubay István ujvidéki főgym. tanárt a IX fiz. osztály III fokozatába rendes tanárrává, Kalmár Jolán és Szabóné Galffy Anna szabadkai felső leányiskolai tanárnőket a VIII fiz. osztályba; Avar Gyula és Bakonyi Hugó ujvidéki, Ugray Lajos ujvidéki Cziller Margit palánkai Düttler Róza palánkai helyettes polgáriskolai tanítókat illetve tanítónőt a X. fiz. osztályba rendes tanítókká, illetve tanítónővé nevezte ki.

A torzsai árva- és szeretetháznak a vármegye 2000 kor. segélyt juttatott.

Nyugalomba vonult tanár. Katona Sándor magyarkanisai polg. iskolai tanár, a tanári kar egyik legképzettebb tagja e hó 1-én nyugalomba vonult.

A szabadkai ügyvédi kamara közzé teszi, hogy dr. Molnár Károly zombori és dr. Kemény Zsigmond bajai ügyvédet önkéntes lemondás folytán az ügyvédek sorából törölte.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a sajkásszentiváni olvasóegylet és a bátmonostori katolikus kör alapszabályait.

A Szabadkai Általános Ipartestületi Dalárda. Vojnits Dezső plebános védnöksége alatt január 26-án, a Pest szálloda termeiben a dalárda alapja javára s részben a bevonult tartalékos katonák családjai felségítésére hangversennyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A hangverseny műsora a következő: 1. »Köszöntelek« Hártelettől. Éneklő a dalárda. 2. »Sámson és Delila«. Éneklő Fierst Etelka kisasszony, zongorán kíséri özv. Farkas Józsefné, Gábor Kornélia urnó. 3. »Magyar népdalok«. Éneklő Kalmár Sándor, zongorán kíséri Klarsik Lehel ur. 4. »Régi nóta«. Lányitól. Éneklő a dalárda. 5. »Dallos«. Modern műdal. Éneklő Frierst Etelka kisasszony, zongorán kíséri özv. Farkas Józsefné, Gábor Kornélia urnó. 6. »Kertem alatt«. Lányitól. Éneklő a dalárda.

Elmaradt közgyűlés. A cservenkai kaszinó egyesület dec. 31-ére hirdetett közgyűlése határozatképesség hiányában nem volt megtartható. Az elnökség egy újabb közgyűlést fog összehívni, mely tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, az alapszabályok értelmében határozatképes lesz.

A bácsborsódi iskolaszék. Bácsborsódon — mint levelezőnk írja — a napokban volt az iskolaszéki tagok választása. Világi elnök lett Latinovits Frigyes. Egyházi elnök Kettzer Mihály. Iskolaszéki jegyző Fehérváry Sándor. Rendes tagok lettek Latinovits Pál, Markovics Béla, Vismeg Dániel, Martinécz Pál. Póttagok Pestalits Miksa és Kovács Ferenc.

Fizetésektelenségek. Surány Jakab ujvidéki részletárkereskedő fizetésektelenséget mutatott. Egyezsége törekszik, de igen csekély hányadot ajánl.

Sattler Sándor ujvidéki kereskedő egyezkedési kísérlete biztató mozzanatok közt folyik.

Shossberger Lajos és tsa ujvidéki cég egyezkedése nehezen megy előre. Kedvezőtlen ajánlatára nem igen reagálnak a fővárosi kereskedők.

Pollák Náthán Nándor zentai kereskedő fizetésektelenséget mutatott.

Egy községi tisztviselő fizetésemelése. Órszállás község képviselőtestülete — mint levelezőnk írja — leutóbb megtartott közgyűlésen Neszmirák Mátyás községi jegyző indítványára Kehel István községi irnoknak eddigi 1400 korona fizetését felemelte akként, hogy részére még évi 200 korona személyi pótlékot szavazott meg.

Az alsókaboli községi elemi iskolához a közokt. miniszter Izkruljov Tivadar nádaljai tanítót áthelyezte.

Orvosi lakások hiánya mutatkozott Militics és Szilberek községekben. E célból az előbbi község 13.000 kor., az utóbbi 20.000 koronáért nagyobb házat vásárolt. A vármegye a vételeket jóváhagyta.

Járványkórház Bácsujfalun. Bácsujfalu község járványkórház építését határozta el. Erre a célra 6741 koronát irányzott elő. A vármegye e határozatot jóváhagyta.

Letartóztatott rétosztó vezér. Sikoparia Gyóka, hírhedt rétosztó a napokban székhelyét Bécsből Zsabyára helyezte át, hogy elégedetlenséget szító működését ismét folytassa. Itt azonban vasárnap kellemetlen meglepetés érte. Az ujvidéki kir. ügyészség rendelkezése a csendőrség letartóztatta, mert a községi jegyzőket megzsolni akarta.

Segélyek. Petrovits Károly palonai lakosnak 450 kor., Gergurov Károly ottani lakosnak 200 kor., Horváth Antal óbecsei lakosnak 210 kor. segélyt szavazott meg a vármegye. Haberstock Mátyás küllödi és Athanackov Miloráv turjai lakosok kérelmét elutasították.

Vasuti támogatás. A baja—bezdán—zombor—apatin—szondi h. é. vasut r. t. engedélyesnek a tervezett szondi—hódsági h. é. vasut céljaira a vármegye 220.000 koronát szavazott meg törzsrészevények ellenében.

A garai jegyző termény-járandóságát a község 2600 koronáért megváltotta. E határozatot a vármegye jóváhagyta.

A katymári polgári olvasókör december 31-én Szilveszter estjén tartotta alakuló gyűlését, melyen a tagok csaknem teljes számmal vettek részt. A tisztikar a következőképen alakult meg. Elnök lett Rau János. Alelnök: Demmer Márton. Jegyző: Török Gábor. Könyvtárnok: Wunderlich János. Pénztárnok: Ringeisz András. Ellenőr: Stertz Antal. A nyolc tagból álló választmányba rendes tagokul megválasztottak: Schilling Antal, Nuber György, Kifried Ferenc, Hiezl Jakab, Hiezl József, Spaltenberger Antal, Kungl Mátyás és Róth József ifj. Pótagok lettek: Tiil Imre és Weber Menyhért.

Halálozás. Wollheim Mór topolyai kereskedő a napokban 69 éves korában meghalt. Nagy részvételt temették el.

Ujvidék város faeladása. Ujvidék szab. kir. város polgármestere hivatala december 28-án árverést tartott összesen 50.410 koronára becsült fatömeg eladására. Ajánlatot a következő ujvidéki cégek tettek: Wolf és Trostler 34.512, Heim Lipót 35.500, Schwarz Testvérek 37.200, Ernst János és fiai 38.350 koronával.

Az apatini erdőhivatal a Monostorszegi Sziga 107-91 holdas vágás területen álló tűz- és nyárfaanyag eladására 29.631 korona kikiáltási ár mellett december 23-ára hirdetett árverést, amelyet azonban ajánlattevők hiányában tarthatlak meg.

Uj ügyvédek Ujvidéken. Dr. Ziprisz Oszkár és dr. Zavisits Milovár Ujvidéken ügyvédi irodát nyitottak.

Csukamájolaj helyett sok mindent hoznak javaslatba, de tudnia kellett mindenkinek, hogy a Csukamájolaját semmi sem pótolhatja mert mitsém emészt a gyöngye gyermek gyomra a tápanyagok közül könnyebben, mint a csukamájolaját. E könnyű emészthetőségben rejlik a tilka a tápértéknek, ezért tehát nem mást, mint tisztá Csukamájolaját adjunk a gyermeknek, mely célra a Zoltán-féle a legkiválóbb. Üvegeje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárban, Budapesten és a gyógyszerárakban.

Jogos fegyverhasználat. Szirmai János zsabylai m. kir. csendőr karácsony másodnapján este — mint levelezőnk írja — a Főutcán szolgálaton kívül sétált. E közben egy gyalogjárót elálló és ordító társaságra bukkant, melyet csendre és illedelmességre intett. A társaság kolomposa Tuchbaum József, zsabylai kőműves a figyelmeztetést nem vette figyelembe. Sőt gorombáskodott a hivatását teljesítő csendőrrel, majd mellen ragadta. A csendőr végre is megúván a rakoncátlankodást, kardot rántott és Tuchbaumot fejbe vágta és hasonszurta, mire a futásban keresett menekülést. Tuchbaum sebei súlyosak, de nem életveszedelemesek. A megejtett csendőrszti vizsgálat kiderítette, hogy a csendőr jogosan használta fegyverét.

A kucorai segédjegyző fizetését fölemelték 1400 koronára. A vármegye jóváhagyta ezt a határozatot.

Segély egy festőművésznek. Kálmán Péter fiatal festőművésznek, akinek müncheni nagy sikereiről már írtunk, a vármegye 1000 kor. segélyt szavazott meg.

Agyonnyomta a szalma. Őrszállási levelezőnk írja: A rancsevői tanyákon lakó Burgiás Jása őrszállási szerb béres cseléd felesége öt éves Milán nevű kis fiával az esti fűléshez szalmát akart behordani. A szalma kazal a hordás-közben — miután annak alját először már félig elhordták — felborult s maga alá temette Burgiás Jása feleségét és kis fiát. A segélykiállításokra elősiető tanyai lakóknak sikerült meg Burgiás Jása feleségét élve kimenteni, azonban a kis Milánt már csak holtan találták meg a kazal alatt; — nyakcsigolyája eltörtött. —

Az ujvidéki közutak javítása. Ujvidéki szab. kir. város polgármestere hivatala december 21-én versenytárgyalást tartott a város th. közutjainak fentartásához az 1913—14. években szükséges kavics szállításának biztosítására. Ajánlatot tettek: Báró Guttmann-féle uradalom (Orahovica) 8676 K, Guttmann és Frank. (Ujvidék) 6858 koronával.

Az adai gör. kel. szerb dalárda egyesület január 8-án, szerb karácsony második napján Nagy Gergely újonnan épített dísztermében táncal egybekötött Beszedát rendezett, mely jól sikerült. A műsor ez volt: 1. Santity: Tamburicák, dalolta a vegyes énekkar. 2. Popovity R. Szerelem, duetben énekeltek Rajity Nenád és Popovity Radivoj; harmoniumon kísérte Popovity Jován orvostanhallgató. 3. Bajity I.: Koncert XII., énekelte a vegyes énekkar. 4. Kotur: Török dallamok, énekelte a férfikar. 5. Popovity R.: a Napsugarak, bariton szóval, b) Dal az erdőben, alt szóval énekelte a vegyes énekkar. 6. a) Liszinszky: Hullámok, kedves hullámok, oktet. Harmoniumon kísérte Popovity Jován. b) Mokrac: Mustafa pasa lova, dalolták a fentiek. 7. Nenádovity: Egy darab föld, szavaltá Mrgyanov Omer, a dalárda egyesület tagja. 8. Popovity R. a) Kedvesem, dalolta a női énekkar négy hangban. b) Bajity I. Kedvesem, tenor solo énekelte Rajity Nenád a vegyes énekkar kísérete mellett. 9. Apt. A kis házunkért énekelte a fenti kar. Popovity J.: Az orgona fa alatt, énekelte a férfi énekkar. 10. Mokranjac: Boszniai dalok, énekelte a vegyes énekkar. P. K. Bozsinszki: Hallod-e? énekelte a vegyes énekkar. A hangversenyt tánc követte. Valamennyi szereplő igen ügyes játékkal szórakoztatta a közönséget, mely zajosan tapsolt nekik.

A felsőkaboli segédjegyző, Athanackovits Tivadar fizetését a község 1900 koronára emelte föl. A vármegye ezt a határozatot jóváhagyta.

Csöd Palánkán. Az ujvidéki törvényszék Dugics Jovan palánkai kereskedő ellen elrendelte a csödot. Tömeggondnok dr. Vermes Béla ottani ügyvéd.

Tömeges tejhamisítások. Ujvidéken egy nagy ottani tejárust itéltek el hamisításért. Az egyik vízzel keverte a tejet, a másik lefőlözte. Zahubauer rendőrkapitány szigorú bírsággal sújtotta a hamisítókat.

A bajai kath. nőegylet a hó 8-ikára tervezett estélyét 18-án tartja.

A topolyai Otthonkör a napokban tartotta közgyűlését, melyen a tisztújítást ekként ejtették meg: Elnök dr. Fárnek Dezső, alelnök dr. Decsy József, háznagy dr. Frank Károly, ügyész dr. Zsiros Aladár, könyvtárnok Fekete Endre és Szirtes Zsigmond, pénztárnok Vig Vilmos, ellenőr Varga Vendel, jegyző Inotay Géza, választmány dr. Mannheim Armin, dr. Fenyő József, Császár Péter, dr. Mészöly István, Takács Elek járásbíró, dr. Fratricsevits István és Kürtesy Rezső.

Orvosválasztás Magyarokanizsán. Dr. Roxer Gyula mkanizsai orvos halálával megüresedett betegsegélyzői orvosi állásra vasárnap a zentai munkásbiztosító pénztár dr. Kuthy Bélát választotta meg.

Feleségét a halálba követte. Megdöbbentően tragikus eset tartja izgalomban Zombor város társadalmát. Dr. Késmarky Béla tekintélyes zombori ügyvéd neje, született Alföldy Flóra, a játékonysági mozgalmoknak éveken át lelkes s nemes szívű apostola megbetegedett. Operációnak vetették alá. A műtét azonban halállal végződött. A váratlan halál a férjé, ki rajongásig szerette hitvesét, a kétségbeesésbe kergette. Nagy bánatát nem tudta elviselni. Fegyvert fogott s halántékon lötte magát. Azonnal meghalt. A derék általánosan becsült házaspár tradíciája megszerezte fájdalomcsillapítást ébreszt. Dr. Késmarky kiválóan képzett, nagytudású és puritán jellemű férfi volt, aki rövid idő alatt nagy népszerűséget szerzett. Mindeki fényes jövőt jósolt neki: Min-kettőnek temetésén impozáns módon nyilvánult meg a részvétel.

Iskolaépítés Feketehegyen. A feketehegyi ref. egyházközség január 6-án versenytárgyalást tartott egy iskola és egy tanítói lak építésére 23.575 korona előirányzat mellett. Ajánlatot tettek: ifj. Herman (Szeghegy), ifj. Blum Frigyes (Torzsa), Schwepler Péter (Bácsfeketehegy). Minthogy ezen ajánlattevők 27, sőt 28 százalékos áremelést kértek, a versenytárgyalás sikertelen maradt.

Elgázolta a vonat. Bajerle János 61 éves beskai (szerémmegyei) lakos folyó hó 3-án az estéli vonattal — mint levelezőnk írja — Tiszakálmánfalvára utazott és ott megérkezve, kissé kótyagos fejjel a még mozgásban volt vonatról leugrott és a kerék alá került. A kerekek mindkét lábát térdben levágták. A szegény ember f. hó 4-én délután belehalt sebeibe.

Halálos baleset. Szkotovits Ferenc 73 éves tiszakálmánfalvai lakos tekintélyes polgár f. hó 2-án szalmahordás közben a szalmával megtelt kocsirol leesett, nyakát szegte és — mint levelezőnk írja — szörnyen halt. Temetése nagy részvételt ment végbe.

Bácsalmás közvilágításával a Világosság budapesti céget bízta meg a községi képviselőtestület évi 9500 koronával.

Gondnokság alatt. Manojlovičs Lázárné szenttamási, Bajnai Mátyás szabadkai, özv. Rozman Jakabné őrszállási, Terkóci Józsefné őrszállási, Basch Mária bajai, Konyovits Rajkó moholi, Vuleity Gáborné moholi, Szluvel Gusztáv apatini, Bolyánszky Glisáné zombori, Kern Lajos cserenkai lakosokat elmebetegség miatt gondság alá helyezték.

Hadiszolgálatra bevonult utkaparó családjának segélyezése. Ferenc Sándor kulai törvényhatósági utmester igen nemes cselekedetet mivel azzal, hogy Horváth János hadiszolgálatra bevonult kiskéri utkaparó családja részére gyűjtést indított, mely 13 kor. 40 fillért eredményezett. Ehez az összeghez az utkaparók járultak adományaikkal.

IRODALOM.

Verbászi almanach cinnén igen érdekes könyv hagyta el a sajtót. Dr. Holstein Gyula főgym. tanár szerkesztette nagy gonddal és írói rutinnal. Az egymást követő városi monografiák hatalmas kötetek mellett szerényen húzódnak meg ez a 156 oldalas könyvecske; de a tartalma teljesen kielégíti a kettős Verbász ismertetéséhez fűzött igényeket. Utóbbi irodalmi termék ezen a téren; s ezért sok nehézséggel kellett a szerkesztőnek megküzdnie, hogy a községi monografia merész tervét nyélbe üsse. Főadatának derekasan, nagy sikerrel felelt meg. Minden, ami a község történetére, múltjára és jelenére, közgazdaságára, kulturájára és társadalmi mozzanataira vonatkozik a hű adatok helyénvaló csoportosításával és tömör, érdekfeszítő ismertetéssel van megörökítve. Dr. Holstein és munkatársai valóban értékes munkát végeztek.

Adományok a zombori Erzsébet-szoborra.

Eddig kimutattunk 8674 kor. 57 f.

Walner Ferenc Zombor, gyűjtő ivén: Hoffmann István 1 kor., Ludvig Mihály 50 fil., Tordy Ignác 1 kor., Scher Henrik 1 kor., Schmitzer József 30 fil., Schönbrunn Manó 30 fil., Walner Ferenc 1 kor., összesen 5 kor. 60 fil.

A zombori pénzügyigazgatóság és mellé rendelt számvevőség tisztikara 20 kor. 97 fil.

Harmuth József Zombor 2 kor.

Tuna Adolf Zombor, gyűjtő ivén: Jung János 60 fil., Stöckl István 60 fil., Tuna József 1 kor., Tuna Adolf 1 kor., Varga János 60 fil., Weiland János 1 kor., összesen 4 kor. 80 fil.

Dr. Máyer Béla Zombor, 50 kor.

Bukta Gábor Zombor, 2 kor.

Csavoajác János Zombor, gyűjtő ivén: 20 kor.

Deszpi János Zombor, gyűjtő ivén: Bukta István 2 kor., Deszpi Jánosné 2 kor., Orschbacher 60 fil., Szép Antal 20 fil., Stebler Rezsőné 20 fil., Remlinger Mihály 40 fil., Varga Vincéné 20 fil., összesen 5 kor. 60 fil.

Staudacher József Zombor, 2 kor.

Városy Károly Budapest, 10 kor.

Ipariskola Zombor, gyűjtő ivén: 10 kor.

Magyar Védő Egyesület Zombor, 50 kor.

Jótekonny Magyar Nőegylet Zombor, 20 kor.

Jótekonny Szerb Nőegylet Zombor, 10 kor.

Dr. Gräber Lajos Apatin, gyűjtő ivén: Aman

Bálint 1 kor., dr. Gräber Lajos 2 kor., Korponay

János 1 kor., dr. Piukovits Gyula 2 kor., dr.

Neumann Ignác 1 kor., Proksch Gyula 1 kor.,

Piry Antal 1 kor., Schäffer Jakab 1 kor., össze-

sen 10 kor.

Tury Mátyás Baja, 5 kor.

Kovachich József dr. Bácsalmás, 2 kor.

Gyorgyevits Milorád Ujvidék, 1 kor.

Közjegyzői kamara Kolozsvár, gyűjtő ivén:

Dr. Csiky László 5 kor., Dörgő Albert 10 kor.,

dr. Fodor Antal 5 kor., dr. Gidófalvy István 10

kor., dr. Gross Tivadar 5 kor., dr. Horváth Ká-

roly, 5 kor., dr. Körösy Bertalan 5 kor., Kánya

Gyula, 5 kor., Kovács Gerő 5 kor., dr. Lurtz

Károly 5 kor., dr. Nagy Dezső 5 kor., dr. Novák

5 kor., Olvashatlan 5 kor., Olvashatlan 5 kor.,

Otrúány Gyula 5 kor., Paska Simon 5 kor., Se-

besi Ákos 5 kor., Zágonyi Gábor 5 kor., össze-

sen 100 kor.

Allami építészeti hivatal Zombor, gyűjtő

ivén: Magyar aszfalt r. t. 90 fil., Stáger és Spá

1 kor. 20 fil., Másity György 2 kor., összesen 4 kor. 10 fil.

Novákovits Péter *Mármarosziget*, 1 kor.

Állami építészeti hivatal Nagykároly, gyűjtő ivén: 3 kor.

Állami építészeti hivatal Turócszentmárton gyűjtő ivén: Borbély Kálmán *Turócszentmárton* 1 kor.

Kincstári jogügyi hivatal *Budapest*, gyűjtő ivén: 5 kor.

Folyammérnöki hivatal *Zombor*, gyűjtő ivén: András Lajos 2 kor., Kecskeméti Rezső 50 fil., Böröcz Mihály 1 kor., Markin Tivadar 4 kor., Sabranszky János 2 kor., Mezei Samu 50 fil., összesen 10 kor.

Vizszabályzó és árment. hivatal, *Nagy-Várad* 20 kor.

Arankavidéki belviz és levezetési társulat 100 kor.

Ármentesítő társulat Kisvárdá 20 kor.

Ármentesítő társulat Ujkécske, gyűjtő ivén: Ármentesítő társulat 2 kor.

Ármentesítő társulat *Titel*, gyűjtő ivén: Dörner Ferenc 2 kor., Klopp Károly 10 kor., Klopp Károlyné 6 kor., Kollár József 5 kor., Kollár Károly 2 kor., Krakonovits Jánosné 6 kor., Löwinger Lipót 2 kor., Priszner Szima 5 kor., Ármentesítő társulat *Titel* 100 kor., Zsákits György 5 kor., Zsulyevits Mátyas 2 kor., összesen 145 kor.

Ármentesítő hivatal *Törökbecse*, gyűjtő ivén: Szenczy Tivadar 3 kor., Sebescsén Karoly 2 kor., összesen 5 kor.

Erdő hivatal *Nagyszeben*, gyűjtő ivén: Compián János 1 kor., Henrich Győző 1 kor., Lencsés Abrus 1 kor., Plachy Teofil, Szelitye 1 kor., Spielhaupter György 1 kor., Schwarcz Rezső 50 fil., Sümegh Ignác 1 kor. 10 fil., összesen 6 kor. 60 fil.

Törvényszék *Zombor*, gyűjtő ivén: Balázs István 40 fil., Balogh Sándor 40 fil., Csordár György 40 fil., dr. Eperjessy Béla 5 kor., Kovácsics Caesár 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Olvashatlan 40 fil., Dobrenov István 40 fil., Olvashatlan 1 kor., Illés Sándor 1 kor., Olvashatlan 1 kor., Kühner Ignác 40 fil., Gozoczy József 40 fil., Olvashatlan 50 fil., dr. Papp Béla 1 kor., dr. Mikosevits Dezső 60 fil., Ováci Sándor 40 fil., Olvashatlan 40 fil., Pietikoszits Agoston 40 fil., Vukovinátz 40 fil., Olvashatlan 1 kor., dr. Viktor István 1 kor., Jusics Antal 1 kor., dr. Kupuszarevits Mihály 50 fil., összesen 20 kor.

Dr. Eperjessy Béla *Zombor*, 10 kor.

Bükhel János Kaposvár 1 kor.

Erdőhivatal Orsova, gyűjtő ivén: 4 kor.

Főerdőhivatal *Nagybánya*, gyűjtő ivén: 10 kor.

Erdőhivatal Tótsóvár, gyűjtő ivén: 6 kor. 50 fil.

Erdőhivatal *Apatin*, gyűjtő ivén: András József 1 kor., Borsos Szabó Sándor 1 kor., Bugargyia Sándor 1 kor., Benedek János 1 kor., Bombola Pál 1 kor., Deák József 1 kor., Doorácsék Géza 1 kor., Gyenis Imre 1 kor., Gráf József 1 kor., Herely Sándor 1 kor., Herbszt János 1 kor., Kasanszky József 1 kor., Kuti János 1 kor., Kiss Ferenc 1 kor., Klinovszky István 1 kor., Leszka I. Alajos 2 kor., Leszkai Sándor 1 kor., Madarász Mihály 1 kor., Mihályovits János 1 kor., Major Nándor 1 kor., Marguárt Ferenc 1 kor., Nyáray Alajos 1 kor., Nyáray András 1 kor., Nagy György 1 kor., Palczér Sándor 1 kor., Szeidek József 1 kor., Schmerák István 1 kor., Sándor Elek 2 kor., Szelenszki János 2 kor., Szüts József 1 kor., Szaloky Sándor, 2 kor., Schreiner Mihály 2 kor., Tomcányi Lajos 1 kor., Trauer Gyula 2 kor., Tinna Sámuel 1 kor., Zsigmond Antal 1 kor., összesen 41 kor.

Erdőgondnokság *Sárhány*, gyűjtő ivén: 1 kor.

Mértékhiitelesítő hivatal *Sepsiszeutgyörgy*, gyűjtő ivén: 1 kor. 80 fil.

Budapesti korláti bazaltbánya r. t. 5 kor.

Bristolszlló *Badapest*, (Illits Gyula) 20 kor.

»Danubius» hajó és gépgyár r. t. *Bpest*, 10 kor.

Klotild vegyipar r. t. *Budapest*, 20 kor.

Magyar Siemens Schukert *Budapest*, 20 kor.

Rops fémaru r. t. *Budapest*, 1 kor. 40 fil.

Röck István gépgyára *Budapest*, 5 kor.

Visontai bortermelő r. t. *Budapest*, 2 kor.

Bélikiviteli és belipar r. t. *Szabadka*, 5 kor.

»Danubius» hajó és gépgyár Fiume, 5 kor.

Szt. Benedek-rendi hittani intézet *Pannonhalma*, 5 kor.

Összesen 9521 kor. 94 fil.

Vujevich Alajos, pénztáros.

KÖZGAZDASÁG.

Miniszteri rendelet a tejszállító edényekről. A földmivelésügyi miniszter vármegyénk törvényhatóságának rendeletét küldött, a melyben meghagyja, hogy a ragados állatbetegségek, főleg pedig a ragados száj- és körömfájás széthurcolásának megakadályozása céljából, de egyéb közegészségi érdekeknél fogva is a tejszállításhoz használt edényeket, kannákat használatbavétel előtt a tejtermelők, kiürítés után, illetőleg visszaküldés előtt pedig a tejkereskedők és mindazok az egyének, a kik üres tejesedényeket szállítanak, bő vízzel tisztítsák meg, és kívülről is gondosan megmossák, azoknak állandó tisztántartására kiváló gondot fordítsanak. Ennek elmulasztása kihágást képez, a mely 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő elzárással lesz büntetve. A miniszter felhívja még a törvényhatóságokat, hogy ennek a rendeletnek pontos foganatosítását mindenkor éberrel ellenőrizzék.

A szőlőtermés Baja környékén. *Baja*, Decz. 31. A szőlő őszi munkája befejezést nyert. A sok eső miatt a takarás csak lassan haladt, néha egy héten csak 2-3 napot lehetett dolgozni. Vannak oly gazdák is, akik próbára nem takarítják szőlőiket abban a reményben, hogy így a szőlő többet terem. Őszi döntéseket csak a jól kezelt szőlőkben lehet készíteni, ugyancsak itt lehet ültetni való vesszőt is szedni. Elhanyagolt, rozsoló permetezett szőlőkben a vessző nem jó s így a szaporításra sem alkalmas. Aki ilyen hibás vesszőt bujt, dönt avagy ültet, ugyancsak meg fogja bántani, mert belőle életképes tőke sohasem lesz. Új ültetésre vidékünkön nem igen van kilátás, leginkább kitermelt öreg szőlőterületeket forgatnak ki egyes gazdák újraültetés céljából. Az újborok igen szépen megüszültek s azok fejtese most van folyamatban. A borkészlet általában kevés, mert ami termelt is, már jóformán elkelt. Közönséges savanyu újbornak fejte 48-50 fillér, a jobb fajta fájbornak 52-60 fillér az ára hl.-ként. Obor már csak elvétve található 70-72 fillér árban. (A. L.)

I épfene. Gara, Óbecse, Csantavér és Boldogasszonyfalva községekben lépfene járvány van.

Takonykór és bőrféreg járványos betegséget állapítottak meg Mélykúton és Palonán.

Rühkór. Boldogasszonyfalván az állatok közt rühkór támadt.

Kicsirázott gabona. A kicsirázott gabonának kiválasztása, elkülönítése a többtől, egyszerűen úgy vihető keresztül, ha a gabonából 1-2 lapátravalót egy kézikosárban öntünk s azt körforgásba hozzuk, ezen mozgás folytán a kicsirázott szemek a felületre kerülnek s kézzel lemerhetők. Az alatt a rostában marad a szép, fizta értékesíthető mag. A csirás magot meg lehet daráltatni, feletetni. Ezen munkát most a téli folyamán lehet végezteni, mikor is néha úgy sem tudják mily foglalkozást adjunk cselédeinknek.

A vaj megavasodása. A vaj megavasodásának hibás feldolgozás az oka. A minden másodnap feldolgozásra kerülő tejszinhez oly baktériumok jutnak, a melynek a vajnak romlását, avas izét okozzák. Czélyszerű a köpülőt, vajgyurót és a vaj feldolgozásánál használt edényeket forró luggal megtisztogatni, majd gyenge mézsztejjel bemázolni s azután lemosni. Esetleg a helyiséget is kitisztogatni és kimeszteni. A jövőben a tejszint legalább is addig, a míg a bajtól menekülünk, 80-85 fokra felmelegítjük esetleg oly módon hogy a forró vízzel felt edénybe helyezük a tejszint. Az így pástörizált és ismét körülbelül 12 fok C.-ra lehűtött tejszinhez a tejkísérleti állomástól kérendő (ingyen adják) tejsavat keverünk. Használati utasítást ezekhez a tejkísérleti állomások ad. Az esetleg erősebben megsavanyított tejszinhez a második nap hozzáadjuk a friss tejszint, a melyet most már nem is szükséges savanyítani, minthogy az előző nappal erősebben savanyított tejszinhez kevertük s azután köpülhetjük.

A zombori gazdasági felügyelő részére a vármegye évi 500 kor. általányt szavazott meg.

Új sertéshizlalási mód. Észak-Németországban legújabbban egy új istállóberendezési s hizlalási rendszert karoltak fel, a „Stollenberg” féle módszert, melynél az etetés önműködő etető utján történik. Az automaták úgy vannak berendezve, hogy a mint a sertés az etetővályuban levő eleségből fogyaszt, azonnal utána csurog ismét a dara, korpa stb. takarmányféle s így a sertés annyit s annyiszor ehetik, a mikor s a mennyi neki jól esik. Ennek következtében jobban s gyorsabban hizik, mint a régi rendszer szerinti etetésnél. Természetesen önitatók is kell

hogy a sertések rendelkezésére álljanak. Ezen berendezések folytán az ól területét jobban ki lehet használni, mint az eddigi rendszerénél, vagyis ugyanazon helyiségben több sertés hizlalható, mint eddig, ami a mai viszonyok között mindenesetre előny. Már Ausztriában is kezd terjedni ezen módszer s igen kívánatos volna, ha hazánkban is kísérletet tennének vele. Ki így berendezést látni óhajt, ránduljon el Mautler Józsefhez Gross Meifeldoriba, Ziersdorf mellett, a Ferenc-József vasut mentén, Ausztriába.

Szerkesztői üzenetek.

- T. J.-né, Turja. Majd átnézük s megüzenjük.
Levelező, Zsabya. A szives intézkedést melegen köszönjük. K-nak újból küldtünk egyet. A többiek már teljesítették a kérelmet.
 Gy. D., Pacsér. Állandó munkásságát köszönettel vennők.
Gazdakör, Csantavér. Postára tettük s a lap homlokán megjelöltük.
 B. S. Bácskossuthfalva. Semmiféle föltétellel sincs egybekötvé. Minél több tudósítást kérünk s minél gyorsabban.
 M. K. Kisszállás, Jankamajor. Gazdasági értesítéseit mi is szivesen vennők.
 R. M., Budapest, Szobi-u. 5. Intézkedtünk.
 S. K., Szinérváralja. A jókívánásokat melegen viszonzozzuk.
 B. S., Nagybaracska. Most már fönt jár. Egészségét visszanyerte.
 G. K., Tolna. Mi pontosan küldjük. Ha valamely szám elmaradt közölje velünk, s mi azonnal pótoljuk.
 Özv. V. S.-né, Bajsa. Kedden postára tettük.
 W. P., Baja. A napokban küldték. E hó 15-ig okvetlenül kézbesítik.
 T. J., Zenta. Nem ismerjük, tehát nem is adhatunk véleményt.
 „Csupa érzés”. Nem használhatjuk.
 M. R. J., Bezdán. Technikai okokból szorult ki. Legközelebb hozzuk.
 St. J., Zombor. Ma még nem írhatunk róla. Leveleink első része összhangban áll a tényekkel.
 Saturnus. Hiába kísérlelnők meg; nem vezetne eredményhez.
 M.-né N. T., Gilád. Persze hogy sorra kerül. De csak néhány hét múlva.
 S. Z., Jánoshalma. Hát bizony furcsa, hogy azok a régi bácsmegyei újságok annyira tájékozatlanok. Az új főrend nem testvérbátyja *Latinovits* Pálnak, hanem unokafivére. Az előbbi *L. Jánosnak*, az utóbbi *L. Illésnek* a fia. Aki Grázban lakott *L. Albin* volt; de évekkel ezelőtt már meghalt. *Latinovits* Frigyes nem Grázban, hanem télen Budapestben, nyáron pedig Bácsborsódon és Visegrádon lakik.
 Gy. T., Óbecse. Az utóbbi mellett foglaltak állást. Már befejezett dolog.
 Sch. B., Zenta. E hó 25-én adják át a forgalomnak.
 L. T., Zombor. Nem tudjuk. De nem valószínű, hogy már hivatalosan is intézkedtek volna.

Az óbecsei járás főszolgabírójától.

29. szám.
kig. 1913.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Túrja nagyközségben üresedésben levő községi

írnoki állásra

ezennel pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó hó 31-ig terjeszék be.

Az állás javadalmazása 1200 korona évi, havi előleges részletekben kiszolgáltatandó fizetés.

Óbecse, 1913. évi január hó 3-án.

Dr. Balaton Gyula
főszolgabíró.

3996/912. sz.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben 800 korona évi fizetéssel javadalmazott

írnok-végrehajtói

állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1913. évi január 30-ig adják be.

Baja, 1912. évi december hó 21.

Vojnich Máté
főszolgabíró.

2-1

HORVÁTH
ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.**Kávéházi berendezések** és felszerelések.**Jégszekrényeket** nagy választékban tartunk raktáron.**Elefántcsontgolyók** különböző minőségben és árakban **Dákók** nagy választékban.**Dákójavításokat** és golyószabályozásokat, **behuzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.**Tervekkel**, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk. 12-52

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Rétly-féle **pemetefü** cukorkánál.Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Rétly-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van. Az eredetinek min- **RÉTHY** név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 korona. Mindenütt kapható. Csak Rétly-félét fogadjanak el! 3-6

Fiatal, a jegyzői teendőiben teljesen jártas, józan három nyelvet beszélő

okleveles jegyző

január 16-iki belépéssel egy vagy két havi, esetleg hosszabb időtartamra jegyzői hivatalban megfelelő díjazás mellett kisegítőnek ajánlkozok.

Szíves megkereséseket »**Adóügyi kisegítő**« **Rákosszentmihály** (Budapest mellett) kérek.

MEGHIVÓ.

A „Madarasi Takarékpénztár Részvénytársaság”

1913. évi február hó 15-én, délután 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

VIII-ik rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A zárszámadások és mérleg beterjesztése és azok tárgyalása.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

5. A felügyelő-bizottságnak 3 évre leendő újbóli választása.
6. Indítványok tárgyalása.
7. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kiküldése.

Kelt Madarason 1913. évi január hó 6-án.

Az igazgatóság.

Vagyon

Zármérleg 1912 december hó végén

Teher

Leltár leírás 20% 1030-56, 205-12	824	44	Részvénytőke	100000	—
Pénztári készlet	18291	85	Tartalékalap	16327	44
Váltó tárca	609269	33	Takarékbetét	328399	45
Giró számla	953	37	Visszlezámitolt váltók	165737	76
Folyó számlák	2558	37	Föl nem vett osztalék	64	—
			Napibiztosok jelenléti díja	312	—
			Átmeneti kamatok az 1913. évre	6200	—
			Ez évi tiszta nyereség	14856	71
	631897	36		631897	36

Kelt Madarason 1912. évi december hó 31-én.

Borbás Mihály s. k.,
könyvvezető.Hartyányi Illés s. k.,
pénztárnok.Dr. Madarász Lipót s. k.,
vezérigazgató.Varga Sándor s. k.,
h. igazgató.

Bódy István s. k. ig. tag. Dohány Sámuel s. k. ig. tag. Geiger Mihály s. k. ig. tag. Karlovitz Ádám s. k. ig. tag. Pék János ifj. s. k. ig. tag. Sztupóvszky Bódog s. k. ig. tag. Sztupóvszky Sándor s. k. ig. tag. Varga Ádám s. k. ig. tag. Ingusz Lipót s. k. ig. tag. Vinkó István s. k. ig. tag.

Hogy ezen mérleg a kereskedelmi törvények 195 § hoz mérten alólirott felügyelő-bizottsági tagok által megvizsgáltatván, a fő- és segéd-könyvekkel összeegyeztetvén, mindenben azonosnak találattatott, igazoljuk.

Kelt Madarason 1913. évi január hó 6-án

Kriszhaber Simon s. k. f. b. tag.

Novák Ferenc s. k. f. b. elnök.

Vidákovits Balázs s. k. f. b. tag.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

4040—1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Sajkásgyörgye községben lemondás folytán megüresedett

községi orvosi állásra

pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

1. Az 1908. évi XXXVIII. t. c. alapján évi 1600 kor. készpénz fizetés, 5 évenként 200 kor. korpótlék, mely 800 koronáig emelkedhet.

2. Természetbeni szabad lakás és 1/2 hold szérüs kert.

3. 200 szóval Kettőszáz korona trachoma díj.

4. A megyei törvényhatósági bizottság által szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

A község szerb ajku, amiért is szerb nyelv ismerete megkívántatik.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy az 1906. évi XXXVIII. t. c. 7. §-ban előirt képesítésüket, ugy eddigi alkalmaztatást igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1913. évi január hó 30-ig nálam annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom. A választás általam később meghatározandó napon fog megtartatni.

Szablya, 1912. évi december 20-án.

Dr. Széchényi Tamás

2—2

főszolgabíró.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

BUDAPEST, Teréz körút 2.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18—76.

Ajánlja állandóan nagy rakatárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

TRAPPISTA

legjobb minőségű és tartós csemege-sajt, valamint

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült kilója 2-30 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

ad 3112/1912.

Pályázati hirdetmény.

Regőce községben üresedésben lévő

2 gyalogrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Javadalom: 600 kor. fizetés utólagos havi részletekben, felszerelés és ruházat.

Kérvények 1913. évi január hó 25-ig a községi előljáróságnál nyújtandók be.

Regőcze, 1912. december 18-án.

Hiel József
jegyző.

2—2

Elfried Adám
bíró.

Telefon 356.

Telefon 356.

A nagy szénhiány daczára
állandóan szállít

FISCHER & ORNSTEIN

Ujvidék, Zrinyi Ilona-u. 22. sz.

a „Salgótarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat” és „Porosz-Kőszénbányák” képviselője.

Csak nagyban!

3—2

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Kölcsönkönyvtár Obecsén.

Az obecsei Modern könyvtár kölcsönkönyvtár a legújabb magyar, német és francia irodalmi termékeket havi 2 és 4 korona előfizetés ellenében, négy és tíz műből álló postacsomagokban vidékre is szállítja és azokat havonta többször is ujakra átcsereéli. Kérjen prospektust ingyen. 12—12

Vig Emil

„Casinó” szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákka rendelkezik

Ingyen utazás

Bácskában!!

Aki ruhaszükségletét nálam szerzi be, utiköltségét megtérítem.

Legolcsóbb bevásárlási forrás 10—7

férfi és gyermek ruhákban
Kramer Béla cég, Szabadka (Főter.)

Hirdetmény.

Doroszló község utcái és tereinek szabályozási térképe illetve a vármegyei építési szabályrendelet 1. §-a értelmében és a 19807/1907. alisp. számú rendelettel kiadott szerint elkészítendő

műszaki műveletek

elkészítési munkálataira pályázatot hirdetünk.

Felhivatnak azon okleveles mérnök urak, kik ezen munkára pályázni kívánnak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb 1913. évi január hó 31-ig a község előljáróságához adják be mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők ajánlatukban kijelenteni tartoznak, hogy az első pontban hivatkozott utasításban foglaltakat ismerik és hogy magukat azoknak mindenben alávetik.

A község fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tekintet nélkül az árra, szabadon választhat.

Doroszlón, 1912. december hó 17-én.

2—2

Előljáróság.

A világon
létező
bármely
gyártmányu

Zongora és Pianino

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ zongoratermei Baja

Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között. ≡≡≡ Telefon-szám 143.
A világhírű Stingl és Hoffman Cery zongoragyárak vezérképviselte.

Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becserélünk és bérbeadunk. 2-26

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

131 ex 1913.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben nyugdíjaztatás folytán megüresedett

jegyzői állásra

pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. szakasza, illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. szakaszában előirt képesítésüket valamint eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám 1913. évi január hó 30. napjáig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A jegyzői állás javadalma a következő:

Évi készpénz fizetés 1200 korona 2/4 telek föld és egy szérüs kert haszonélvezete, melyek után az állami adót a jegyző fizeti, és természetbeni lakás-kerttel egybekötve, melyet a község folyton jókarban tartani köteles.

Magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választás határidejének kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Topolya, 1913. évi január kó 5.

Dr. Fratricsevits István

2-1

főszolgabíró.

„Otthon“-szálloda Ada tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

ANGOL PARK

Városliget, Hermina ut 57-65 szám

A kontinens legnagyobb családi mulatóhelye. — Százele szórakozás és látványosság. — Szimfonikus zenekar, két katonazenekar, olasz zenekar.

R ó d l i,

Aerodrom (körben forgó léghinta)

Alpesi falu

Koraszülött csecsemők táplálkozása.

(Tudományos bemutatás)

Csodakerék

Hullám vasut. — Miniatűrvasut.

Oktatás.

Kömivesmesteri vizsgára

biztos sikerrel készítek elő.

Dobler György

okleveles főpallér.

Kishegyes.

8-6

VEISZ LEÓ

hitelügyi irodája

Szabadka, Novák palota.

Hiteltudósítást ad kereskedőkről, iparosokról és magánszemélyekről Szabadka területén.

Olcsó pénzkölcsönt közvetít a nagyszabású és budapesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra, tisztviselők és katonatisztek fizetésére.

Ingatlanok vételét és eladását közvetíti.

Okmányokat beszeréz kívánatra Szabadka összes hatóságainál és vállalatainál.

Biztosításokat köt tűz, haláleset és mindenféle elemi csapások ellen.

Házasságokat közvetít polgári és katonai körökben.

Mindennemű megbízásokat lebonyolításra elvállal.

Díjtalan levelezés! Személyesen is eljövök kívánatra!